

З А К О Н

О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ

Део први

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Глава прва

ПРЕДМЕТ ЗАКОНА

Садржина Закона

Члан 1.

Овим законом уређују се поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује (у даљем тексту: *порески поступак*), права и обавезе пореских обвезника, регистрација пореских обвезника и пореска кривична дела и прекршаји.

Овим законом образује се Пореска управа, као орган управе у саставу Министарства финансија и економије и уређују њена надлежност и организација.

Облици јавних прихода

Члан 2.

Овај закон примењује се на све јавне приходе које наплаћује Пореска управа, ако другим пореским законом није друкчије уређено (у даљем тексту: *порез*).

Овај закон примењује се и на новчане казне, камате по основу доспелог, а неплаћеног пореза и трошкове принудне наплате пореза (у даљем тексту: *споредна пореска давања*).

Однос према другим законима

Члан 3.

Ако је другим законом питање из области коју уређује овај закон уређено на друкчији начин, примењују се одредбе овог закона.

Ако овим законом није друкчије прописано, порески поступак се спроводи по начелима и у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Глава друга

НАЧЕЛА ПОРЕСКОГ ПОСТУПКА

Начело законитости

Члан 4.

Пореска управа је дужна да остварује сва права и обавезе из порескоправног односа у складу са законом.

У случајевима када је Пореска управа овлашћена да делује на основу дискреционих овлашћења, дужна је да делује у складу са сврхом тих овлашћења и у оквиру закона.

Пореска управа је дужна да утврђује све чињенице које су битне за доношење законите и правилне одлуке, посвећујући једнаку пажњу чињеницама које иду у прилог и на штету пореском обвезнику.

Начело временског важења пореских прописа

Члан 5.

Пореска обавеза утврђује се на основу прописа који су били на снази у време њеног настанка, осим ако је, у складу с уставом и законом, за поједине одредбе закона предвиђено да имају повратно дејство.

Радње у пореском поступку регулисане су прописима који су на снази у време када се предузимају.

Начело омогућавања увида у чињенице

Члан 6.

Пре доношења акта којим се утврђују обавезе и права пореског обвезника, Пореска управа је дужна да, на његов захтев, омогући пореском обвезнику увид у правну и чињеничну основу за доношење акта.

Начело чувања службене тајне у пореском поступку

Члан 7.

Службена лица и сва друга лица која учествују у пореском поступку дужна су да, као службену тајну, чувају:

- 1) сваки документ, информацију, податак или другу чињеницу о пореском обвезнику, до које су дошла у пореском, прекршајном или судском поступку;

- 2) податке о техничким проналасцима или патентима, као и све друге податке о технолошким поступцима које примењује порески обвезник, до којих су дошли у пореском поступку.

Обавеза чувања службене тајне односи се и на лица из става 1. овог члана када им престане радни однос, односно својство у којем су дошли до сазнања о документима, чињеницама, односно подацима из става 1. овог члана.

Обавеза чувања службене тајне је повређена ако се документи, чињенице, односно подаци из става 1. овог члана неовлашћено користе или објаве.

Обавеза чувања службене тајне није повређена:

- 1) радњом са којом се порески обвезник писмено сагласи;
- 2) ако се одређени документ, чињеница, односно податак не могу повезати са одређеним пореским обвезником;
- 3) ако се одређени документ, чињеница, односно податак износе током пореског, прекршајног или судског поступка;
- 4) ако се ради о имену или пореском идентификационом броју (у даљем тексту: *ПИБ*) пореског обвезника, који се користи у пореском, прекршајном или судском поступку;
- 5) ако се одређени документ, чињеница, односно податак користе од стране надлежног органа у поступку откривања кривичних дела или прекршаја;
- 6) ако се одређени документ, чињеница, односно податак, у складу са одредбама члана 157. овог закона, достављају овлашћеном лицу пореског органа стране државе у поступку размене информација и пружања правне помоћи;
- 7) ако се пореском јемцу омогући увид у податке о пореском обвезнику, битне за регулисање обавеза које проистичу из његовог односа према пореском обвезнику;
- 8) ако су одређени документ, чињеница, односно податак у вези са постојањем пореског дуга, када је уписана залога као мера обезбеђења наплате пореза.

Начело поступања у доброј вери

Члан 8.

Стране у пореском поступку дужне су да поступају у доброј вери.

Учесталост и трајање пореске контроле ограничавају се на нужну меру.

Начело фактицитета

Члан 9.

Пореске чињенице утврђују се према њиховој економској суштини.

Ако се симулованим правним послом прикрива неки други правни посао, за утврђивање пореске обавезе основу чини дисимуловани правни посао.

Када су на прописима супротан начин остварени приходи, односно стечена имовина, Пореска управа ће утврдити пореску обавезу у складу са законом којим се уређује одговарајућа врста пореза.

Глава трећа

СТРАНКЕ У ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ

Садржина порескоправног односа

Члан 10.

Порескоправни однос је однос јавног права који обухвата права и обавезе у пореском поступку Пореске управе с једне и физичког, односно правног лица, с друге стране, којим се уређује:

- 1) обавеза плаћања пореза, обавеза обезбеђења пореске обавезе и обавеза плаћања споредних пореских давања од стране физичког, односно правног лица и право Пореске управе да захтева испуњење ових обавеза;
- 2) обавеза физичког, односно правног лица да, у складу са законом, утврди порез, односно, по одбитку, наплати порез у име пореског обвезника, води прописано књиговодство, подноси пореске пријаве, доставља Пореској управи тражену документацију и податке, не обавља плаћања на начин друкчији од прописаног, дозволи преглед свог пословања службеном лицу Пореске управе и друге законом утврђене обавезе чињења, нечињења или трпљења, у циљу благовременог и правилног плаћања пореза, као и право Пореске управе да захтева испуњење ових обавеза.

У порескоправном односу из става 1. овог члана, физичко, односно правно лице, има право на повраћај више или погрешно наплаћеног пореза, односно споредних пореских давања и на пореску рефакцију, а Пореска управа има обавезу да решење по захтеву за повраћај, односно рефакцију донесе без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева.

Друга права физичког, односно правног лица и обавезе Пореске управе из порескоправног односа уређени су овим законом.

Пореска управа у пореском поступку

Члан 11.

Пореска управа обавља послове државне управе који се односе на вођење првостепеног и другостепеног пореског поступка, вођење јединственог регистра пореских обвезника и пореско књиговодство, откривање пореских кривичних дела и прекршаја и њихових извршилаца, покретање и вођење пореског прекршајног поступка, као и друге послове одређене овим законом.

Пореска управа самостално извршава послове из става 1. овог члана на целокупној територији Републике Србије (у даљем тексту: *Република*) и организује се тако да обезбеђује функционално јединство у спровођењу пореских прописа.

Порески обвезници и други порески дужници

Члан 12.

Порески дужник је физичко или правно лице које дугује одређену радњу из порескоправног односа из члана 10. овог закона.

Порески обвезник је порески дужник који је обавезан да плати порез, односно споредно пореско давање.

Други порески дужници су:

- 1) порески јемац који одговара за плаћање обвезниковог пореског дуга, за случај да порески обвезник тај дуг не плати о доспелости;
- 2) исплатилац прихода пореском обвезнику (у даљем тексту: *порески платаци*) који је дужан да обрачуна и по одбитку плати прописани порез на тај приход, у име и за рачун пореског обвезника, на одговарајући уплатни рачун;
- 3) порески посредник који је дужан да са рачуна пореског дужника (пореског обвезника или пореског плаца) на основу њиховог налога за пренос средстава обустави и по одбитку уплати утврђени порез, у своје име, а за рачун пореског обвезника, односно пореског плаца, на одговарајући уплатни рачун;
- 4) остала правна и физичка лица која дугују какву радњу из порескоправног односа из члана 10. овог закона.

Порески обвезници и други порески дужници (у даљем тексту: *порески обвезници*) странке су у пореском поступку.

Опште одредбе о заступању

Члан 13.

Порески обвезник може учествовати у порескоправном односу преко свог пуномоћника или законског заступника, ако овим законом није друкчије одређено.

Ако порески обвезник лично учествује у порескоправном односу, може да има и пуномоћника, а ако пуномоћник у његово име учествује у порескоправном односу, може и лично да учествује.

Порески пуномоћник

Члан 14.

Пуномоћник пореског обвезника (у даљем тексту: *порески пуномоћник*) је лице које у границама добијеног пуномоћја, у име и за рачун пореског обвезника извршава послове у вези са пореским обавезама обвезника (прима пореске акте, подноси пореске пријаве, плаћа порез и др.).

Порески обвезник – нерезидент Републике (у даљем тексту: *нерезидент*) који нема сталну пословну јединицу на територији Републике, односно који остварује приходе или стиче имовину на територији Републике ван пословања своје сталне пословне јединице, дужан је да у року од десет дана од дана почетка остваривања прихода, односно стицања имовине подложне опорезивању на територији Републике, обавести Пореску управу у седишту о лицу које је његов порески пуномоћник.

Ако нерезидент остварује приходе који се опорезују по одбитку, за које није обавезно подношење пореске пријаве, неће постојати обавеза одређивања пуномоћника.

Законски заступник, пословођа ортачке радње и привремени старалац заоставштине

Члан 15.

Законски заступници физичких лица (родитељи малолетног лица, старалац пословно неспособног штићеника и др.) и правних лица (физичко лице које је као такво уписано у судски регистар), као и пословођа ортачке радње и привремени старалац заоставштине, испуњавају пореске обавезе лица која заступају.

Ако ортачка радња нема пословођу или није постављен привремени старалац на заоставштини, пореске обавезе из става 1. овог члана испуњавају ортаци, односно наследници, као солидарни порески дужници.

Заступник по службеној дужности

Члан 16.

Пореска управа, по службеној дужности, из реда пореских саветника или адвоката поставља заступника:

- 1) пореском обвезнику непознатог седишта, односно пребивалишта;
- 2) нерезиденту који није у року из члана 14. став 2. овог закона обавестио Пореску управу о свом пореском пуномоћнику;
- 3) непознатом власнику имовине која је предмет пореског поступка;
- 4) пореском обвезнику који очигледно избегава да учествује у пореском поступку, ако је његово учешће обавезно.

Ако је порески обвезник физичко лице које није пословно способно, а нема законског заступника, Пореска управа поставља заступника по службеној дужности из реда лица из става 1. овог члана и о томе одмах обавештава орган старатељства.

Закључак о постављењу заступника по службеној дужности доставља се заступнику и објављује на огласној табли Пореске управе.

Награду и надокнаду трошкова заступника по службеној дужности исплаћује Пореска управа, према тарифи коју прописује министар надлежан за послове финансија и економије (у даљем тексту: *министар*).

Пореска управа има право на повраћај средстава из става 4. овог члана од пореског обвезника.

Порески саветник

Члан 17.

Порески саветник је лице које обавља послове пореског саветовања пореског обвезника у пореском поступку.

Ако порески саветник наступа и као порески пуномоћник пореског обвезника, мора имати пуномоћје за обављање послова из члана 14. овог закона.

Обављање делатности пореског саветовања уређује се посебним законом.

Глава четврта

ПОРЕСКА ОБАВЕЗА

Појам и настанак пореске обавезе

Члан 18.

Обавеза плаћања пореза из члана 10. став 1. тачка 1) овог закона (у даљем тексту: *пореска обавеза*) представља дужност пореског обвезника да плати утврђени порез, под условима прописаним овим законом или другим пореским законом.

Порески обвезник одговара за испуњење пореске обавезе од момента када су настале чињенице за које је пореским законом прописано да стварају пореску обавезу.

Одредбе о пореској обавези примењују се и на обавезу плаћања споредних пореских давања, осим ако је овим законом друкчије прописано.

Испуњење пореске обавезе

Члан 19.

Испуњење пореске обавезе састоји се у плаћању, о доспелости, дугованог износа пореза.

Пореску обавезу испуњава непосредно порески обвезник, осим у случају када је овим законом или другим пореским законом прописано да је друго лице одговорно за испуњење пореске обавезе пореског обвезника.

Испуњење пореске обавезе у случају ликвидације или стечаја

Члан 20.

Пореску обавезу правног лица у ликвидацији испуњава ликвидациони управник из новчаних средстава правног лица, укључујући приходе од продаје имовине.

Пореску обавезу пословне јединице правног лица у ликвидацији непосредно испуњава правно лице чији је део та јединица, а ако је у ликвидацији и правно лице, пореску обавезу испуњава ликвидациони управник.

Ако правно лице у ликвидацији нема довољно новчаних средстава да испуни пореску обавезу у целости, укључујући и приходе од продаје имовине, преостали порески дуг платиће оснивачи, односно чланови правног лица, ако су, у складу са законом, статутом или оснивачким актом правног лица солидарно одговорни за обавезе правног лица.

Испуњење пореске обавезе у случају стечаја пореског обвезника уређено је законом којим се уређује стечај.

Испуњење пореске обавезе у случају статусних промена

Члан 21.

Пореску обавезу правног лица које престаје да постоји у статусној промени испуњава правни следбеник, без обзира да ли је пре окончања поступка статусне промене знао да правни претходник није испунио, делимично или у потпуности, своју пореску обавезу.

Споредна пореска давања у вези са неиспуњеном пореском обавезом правног лица које престаје да постоји у статусној промени падају на терет правног следбеника.

Рок за испуњење пореске обавезе правног лица које престаје да постоји у статусној промени не мења се ако је испуњење те обавезе прешло на правног следбеника.

Правни следбеник на којег је прешла пореска обавеза једног или више правних лица која престају да постоје у статусној промени је:

- 1) у случају спајања – правно лице које је настало спајањем два или више правних лица, пореских обвезника;
- 2) у случају припајања – правно лице коме се једно или више правних лица, пореских обвезника припојило;
- 3) у случају поделе – правна лица настала деобом пореског обвезника.

Ако постоји више правних следбеника, сви су они неограничено солидарно одговорни за пореску обавезу правног претходника.

Промена организационог или својинског облика правног лица не утиче на испуњење пореске обавезе.

Испуњење пореске обавезе у случају смрти физичког лица, пословне неспособности или проглашења физичког лица за нестало

Члан 22.

Пореску обавезу преминулог лица испуњавају наследници, у оквиру вредности наслеђене имовине и у сразмери са уделом појединог наследника, у моменту прихватања наследства.

Ако оставилац нема наследника или се ниједан од наследника не прихвати наследства, оставиочева пореска обавеза се гаси.

Пореску обавезу пословно неспособног физичког лица или одсутног физичког лица коме се не зна пребивалиште испуњава заступник из имовине пореског обвезника.

Ако имовина лица из става 3. овог члана није довољна да се намири дуг по основу пореза и споредних пореских давања, ненамирени део дуга се отписује.

Ако престану разлози из става 3. овог члана због којих је лицу одређен заступник, решење о отпису пореског дуга ће се укинути, али се за период од дана када је ненамирени порески дуг тог лица доспео до дана када су разлози престали, камата не обрачунава.

Престанак пореске обавезе

Члан 23.

Пореска обавеза престаје:

- 1) наплатом пореза (плаћањем, компензацијом или давањем уместо плаћања, у складу са законом);
- 2) застарелошћу пореза;
- 3) отписом пореза;
- 4) на други законом прописани начин.

Глава пета

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА

Права пореских обвезника

Члан 24.

Порески обвезник, у складу са овим законом, има право да:

- 1) од Пореске управе бесплатно добије информације о пореским прописима из којих произлази његова пореска обавеза, а ако је неук и основну правну помоћ, што омогућује да пријави и плати порез и обрачуна и плати споредна пореска давања, у складу са прописима;
- 2) у писменом облику добије одговор на питање које је у таквом облику поставио Пореској управи, а тиче се његове пореске ситуације;
- 3) захтева да се Пореска управа и њени службеници опходе према њему са поштовањем и уважавањем;
- 4) се о њему прикупљени подаци у пореском поступку од стране Пореске управе чувају као службена тајна и користе,

односно чине доступним другим лицима, односно органима или организацијама, на начин уређен у члану 7. овог закона;

- 5) Пореска управа поштује његову приватност;
- 6) оствари увид у податке о утврђивању и наплати пореза који се о њему воде код Пореске управе и захтева измену непотпуних или нетачних података;
- 7) заступа властите интересе пред Пореском управом непосредно или путем пуномоћника;
- 8) на прописан начин користи пореске олакшице;
- 9) на прописан начин и у прописаним роковима добије рефакцију, односно повраћај више или погрешно наплаћеног пореза;
- 10) присуствује током теренске пореске контроле;
- 11) добије образложење аката донетих у поступку пореске контроле;
- 12) даје обавештења пореским органима у пореском поступку;
- 13) користи правна средства у пореском поступку;
- 14) користи и друга права утврђена овим законом и другим пореским законима.

Порески обвезник чија су права из става 1. овог члана повређена има право на судску заштиту.

Ако суд утврди да су права пореског обвезника повређена, накнада претрпљене штете и судски трошкови падају на терет буџета Републике.

Обавезе пореског обвезника

Члан 25.

Порески обвезник, у складу са овим законом, обавезан је да:

- 1) у прописаном року поднесе пријаву за регистрацију Пореској управи и пријави све касније измене података у пријави;
- 2) поднесе пореску пријаву Пореској управи на прописаном обрасцу, у року и на начин уређен пореским прописима;
- 3) поднесе документацију и пружи информације које захтева Пореска управа, у складу са пореским прописима;
- 4) води прописане пословне књиге и евиденције ради опорезивања;

- 5) у законским роковима тачно обрачунава порез, када је по закону дужан да то сам чини;
- 6) плаћа порез на начин, под условима и у року прописаном законом;
- 7) не омета и не спречава службена лица која учествују у пореском поступку у обављању законом утврђене дужности;
- 8) обавести Пореску управу о отварању или затварању рачуна код банке, друге финансијске организације, поштанске штедионице или друге организације која обавља платни промет (у даљем тексту: *носилац платног промета*) у Аутономној покрајини Косово и Метохија, Републици Црној Гори или у иностранству – у року од 15 дана од дана отварања, односно затварања рачуна;
- 9) буде присутан током пореске контроле;
- 10) извршава друге обавезе утврђене овим законом и другим пореским законима.

Глава шеста

ИДЕНТИФИКАЦИЈА И РЕГИСТРАЦИЈА ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА

Порески идентификациони број

Члан 26.

У циљу идентификације пореских обвезника, Пореска управа додељује физичким и правним лицима ПИБ.

ПИБ је јединствени и једини број физичког, односно правног лица за све јавне приходе и задржава се приликом промене седишта, односно пребивалишта пореског обвезника.

ПИБ се користи у пореском поступку и обавезно се уноси у:

- 1) акт који порески обвезник подноси Пореској управи, организацијама обавезног социјалног осигурања, другим државним органима и организацијама и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе;
- 2) акт који Пореска управа доставља пореском обвезнику;
- 3) документ којим порески обвезник плаћа порез и споредна пореска давања;
- 4) налог којим се носиоцу платног промета налаже да обави какву трансакцију у платном промету;

- 5) акт који порески обвезник подноси органима и организацијама надлежним за вођење регистра и рачуна, у смислу чл. 29. и 30. овог закона.

ПИБ су дужни да користе и органи и организације који, у складу са прописом, воде евиденцију о правним и физичким лицима и на основу те евиденције издају јавне исправе.

Министар је овлашћен да пропише и друге акте од значаја за порески поступак у које се уноси ПИБ.

Опште одредбе о регистрацији

Члан 27.

Регистрација пореских обвезника врши се код Пореске управе.

ПИБ су дужни да имају:

- 1) резидентно правно лице;
- 2) државни орган и организација, орган и организација територијалне аутономије или локалне самоуправе, без својства правног лица;
- 3) резидентни предузетник;
- 4) резидентно физичко лице (осим резидентног предузетника) које остварује приходе или поседује имовину који подлежу опорезивању;
- 5) стална пословна јединица нерезидентног правног лица;
- 6) нерезидентно правно лице које одређује пуномоћника у складу са одредбом члана 14. став 2. овог закона;
- 7) нерезидентно физичко лице које одређује пуномоћника у складу са одредбом члана 14. став 2. овог закона.

Поступак, начин и рокови одређивања ПИБ–а, садржај и начин вођења јединственог регистра пореских обвезника, као и садржај и облик пријаве за регистрацију и доказа о извршеној регистрацији уређују се актом министра.

Место и време регистрације

Члан 28.

Резидентно правно лице и орган или организација из члана 27. став 2. тачка 2) овог закона подносе пријаву за регистрацију Пореској управи према месту седишта.

Стална пословна јединица нерезидентног правног лица подноси пријаву за регистрацију Пореској управи према месту седишта те сталне пословне јединице.

Резидентно физичко лице и резидентни предузетник подносе пријаву за регистрацију Пореској управи према месту пребивалишта, односно седишта радње.

Нерезидентно правно лице и нерезидентно физичко лице из члана 27. став 2. тач. 6) и 7) овог закона подносе пријаву за регистрацију седишту Пореске управе.

Правна лица која су, према обиму својих пореских обавеза, сврстана у велике пореске обвезнике (у даљем тексту: *велики порески обвезници*), подносе пријаву за регистрацију организационој јединици Пореске управе коју одреди директор Пореске управе.

Критеријуме за одређивање великих пореских обвезника, на основу којих Пореска управа врши идентификацију и одређује статус великих пореских обвезника, на предлог директора Пореске управе, прописује министар.

Правно лице, стална пословна јединица нерезидентног правног лица и предузетник, подносе пријаву за регистрацију у року од пет дана од дана уписа у судски или други регистар.

Физичко лице подноси пријаву за регистрацију у року од пет дана од дана почетка остваривања прихода, односно стицања имовине, који подлежу опорезивању.

По извршеној регистрацији, Пореска управа издаје пореском обвезнику доказ о извршеној регистрацији.

Ако порески обвезник не поднесе пријаву за регистрацију, Пореска управа ће по службеној дужности доделити ПИБ, на основу расположивих података, односно фактичких околности.

Обавезе органа и организација надлежних за упис у регистар

Члан 29.

Суд надлежан за упис у судски регистар дужан је да у року од пет дана од дана извршеног уписа, Пореској управи достави обавештење о упису у судски регистар (оснивање, подела, спајање, припајање, принудно поравнање, ликвидација, стечај и сл.), као и о сваком другом решењу којим се врше промене оснивача, облика организовања, назива, делатности, висине оснивачког улога и места седишта, или којим се врши било која друга промена од значаја за утврђивање пореза.

Суд, орган локалне самоуправе, адвокатска комора, професионална удружења, као и други орган или организација надлежни за упис у одговарајући регистар лица која обављају одређену делатност дужни су да, у року од пет дана од дана извршеног уписа, Пореској управи доставе

обавештење о упису, поништавању уписа и брисању из регистра, као и о сваком другом решењу којим се врши промена од значаја за утврђивање пореза.

Орган који води евиденције о месту пребивалишта, рођењу или смрти физичког лица, дужан је да у року од пет дана од дана пријаве или одјаве пребивалишта, рођења или смрти, односно проглашења несталог лица за умрло, обавести Пореску управу о подацима од значаја за утврђивање пореза.

Поступак, садржај и начин достављања обавештења из ст. 1–3. овог члана ближе уређује министар.

Обавезе носилаца платног промета приликом отварања рачуна

Члан 30.

Носилац платног промета може отворити рачун правном лицу, предузетнику и физичком лицу, под условом да, уз захтев за отварање рачуна, поднесу доказ о извршеној регистрацији.

За отварање привременог рачуна, који се користи у поступку оснивања правног лица, доказ о извршеној регистрацији се не тражи.

Носилац платног промета дужан је да, ради повезивања привременог рачуна са касније отвореним рачуном из става 1. овог члана, води евиденцију привремених рачуна у електронској форми, коју прописује министар.

Глава седма

ОСТАЛЕ ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Секундарна пореска обавеза

Члан 31.

Секундарна пореска обавеза настаје када је неко лице одговорно за доспелу пореску обавезу другог пореског обвезника или за доспелу секундарну пореску обавезу другог пореског обвезника.

Секундарна пореска обавеза односи се на:

- 1) законске заступнике који су свесно или без дужне пажње пропустили да испуне своју обавезу да реализују плаћање пореза за пореског обвезника, иако је овај био у могућности да то уради – за износ неплаћеног пореза;
- 2) лица која доприносе или помажу у избегавању плаћања пореза другог лица – за порески дуг тог другог лица чије је плаћање избегнуто;

- 3) лица одговорна за обрачунавање и плаћање пореза по одбитку – за износ тог пореза по одбитку који није плаћен;
- 4) физичко лице које је одговорно лице у правном лицу, које обрачунава и плаћа порез по одбитку и пропусти да уплати порез по одбитку – за износ тог пореза по одбитку који није плаћен;
- 5) лице које је примило новчана средства, ствари или права из имовине пореског обвезника (у даљем тексту: *имовина*) путем трансакције без накнаде или уз накнаду која је нижа од цене која би се могла постићи на тржишту, у периоду од три године пре доспелости пореске обавезе која није плаћена за пореског обвезника – за износ неплаћеног пореза, а највише до вредности примљене имовине, умањене за износ који је то лице за њу платило.

Одредба из става 2. тачка 5) овог члана примењује се у случају када је лице примило имовину од пореског обвезника – правног лица само ако посредно или непосредно учешће тог лица у капиталу пореског обвезника износи или је износило најмање 10%.

Уколико друкчије није прописано, секундарна пореска обавеза обухвата камату и трошкове принудне наплате.

Конверзија износа из стране валуте у динар

Члан 32.

Трансакције у страној валути из којих произлази опорезивање конвертују се у динар:

- 1) по званичном курсу централне емисионе банке, на дан када је трансакција обављена;
- 2) по тржишном курсу заснованом на објављеним подацима о односу стране валуте и америчког долара, на дан када је трансакција обављена, ако централна емисиона банка не располаже курсом те валуте према динару.

Министар ближе уређује начин утврђивања тржишног курса из става 1. тачка 2) овог члана.

Део други

ОПШТЕ О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПРВОСТЕПЕНИ ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА И НАПЛАТЕ ПОРЕЗА

Глава прва

ОПШТЕ О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ

Покретање пореског поступка

Члан 33.

Порески поступак покреће Пореска управа по службеној дужности, а изузетно по захтеву странке.

Порески поступак се покреће кад Пореска управа изврши ма коју радњу у циљу вођења поступка.

Ако Пореска управа по захтеву странке утврди да нема услова за покретање пореског поступка, у складу са законом, донеће о томе закључак, против којег је жалба допуштена.

Порески акт и порески управни акт

Члан 34.

Порески акт је пореско решење, закључак, налог за пореску контролу, записник о пореској контроли и други акт којим се покреће, допуњује, мења или довршава нека радња у пореском поступку.

Порески управни акт, којим Пореска управа решава о појединачним правима и обавезама пореског дужника из порескоправног односа, је пореско решење и закључак.

Против пореског решења донетог у првостепеном пореском поступку допуштена је жалба.

Против закључка допуштена је жалба, ако овим законом није друкчије прописано.

Облик и садржај пореског акта

Члан 35.

Порески управни акт доноси се у писменом облику.

Остали порески акти доносе се у писменом облику када је то прописано овим законом или на захтев пореског обвезника.

Изузетно, овлашћено лице Пореске управе може донети порески акт, који се доноси у писменом облику, у усменом облику и наредити његово извршење без одлагања, ако је угрожен поступак наплате или контроле пореза.

Усмени порески акт из става 3. овог члана мора се издати у писменом облику најкасније у року од три дана од дана његовог доношења.

Достављање

Члан 36.

Порески акти у писменом облику достављају се на начин уређен овим законом.

Порески акти сматрају се достављеним када се уруче пореском обвезнику, његовом законском заступнику, пореском пуномоћнику или заступнику по службеној дужности.

Ако је порески обвезник физичко лице, односно предузетник, порески акти сматрају се достављеним и када се уруче пунолетном члану домаћинства, у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана, или лицу запосленом код предузетника.

Достављање се, у смислу овог закона, сматра уредним и када лица из ст. 2. и 3. овог члана одбију да приме или потпишу пореске акте, ако лице које је вршило достављање о томе сачини службену белешку.

Ако достављање на начин из ст. 2–4. овог члана није могло бити извршено, сматраће се извршеним када се порески акти пошаљу препорученом пошиљком преко поште или електронским путем преко e-maila, на адресу пореског обвезника унету у пријаву за регистрацију или у последњу пореску пријаву.

Достава извршена на начин из става 5. овог члана сматра се извршеном истеком трећег дана од дана предаје пореског акта пошти, односно даном наведеним у e-mail повратници код слања пореског акта електронским путем.

Пословне књиге и евиденције

Члан 37.

Порески обвезници – правна лица, сталне пословне јединице нерезидентних правних лица и предузетници, дужни су да воде пословне књиге и евиденције ради опорезивања, у складу са пореским законом.

Обавеза из става 1. овог члана обухвата и сталне пословне јединице резидентног пореског обвезника у Републици Црној Гори и у иностранству.

Порески обвезник – правно лице дужан је да, на захтев Пореске управе и у року који она одреди, достави пословне књиге и евиденције које у

иностранству, у Аутономној покрајини Косово и Метохија или у Републици Црној Гори воде лица над којима порески обвезник има контролу или утицај, који му омогућују да обезбеди доставу тих пословних књига и евиденција.

Ако инострани прописи, прописи Аутономне покрајине Косово и Метохија или Републике Црне Горе не дозвољавају достављање пословних књига и евиденција из става 3. овог члана, порески обвезник из става 3. овог члана дужан је да достави оверене преписе.

Ако пословне књиге и евиденције из става 3. овог члана нису вођене на српском језику, на захтев Пореске управе прилаже се и оверени превод, чији трошак сноси порески обвезник.

Порески обвезник који податке обрађује средствима за аутоматску обраду података, дужан је да, на захтев Пореске управе, обезбеди извод података на медију који Пореска управа назначи, као и да омогући Пореској управи потпуни увид у рачуноводствени систем кроз документацију, а када је неопходно и кроз приступ хардверу и софтверу.

Глава друга

ПОРЕСКА ПРИЈАВА

Појам пореске пријаве

Члан 38.

Пореска пријава представља извештај пореског обвезника Пореској управи о оствареним приходима, извршеним расходима, добити, имовини, промету добара и услуга и другим трансакцијама од значаја за утврђивање пореза.

Пореска пријава подноси се на обрасцу, који прописује министар, уз који се прилажу одговарајући докази.

Порески обвезник је дужан да лично потпише пореску пријаву, осим ако је друкчије уређено пореским прописом.

Када је порески обвезник дужан да лично потпише пореску пријаву, потпис од стране пореског пуномоћника, законског заступника или заступника по службеној дужности, прихвата се само ако је порески обвезник спречен да лично потпише пореску пријаву из разлога телесне или душевне болести или дужег одсуства.

Ако разлози из става 4. овог члана престану, Пореска управа може захтевати да порески обвезник лично потпише пореску пријаву.

Ако је пореску пријаву, односно неки њен део припремио порески саветник, и он је обавезан да потпише пореску пријаву, уз уношење свог ПИБ-а.

Пореска пријава се подноси у року прописаном пореским законом Пореској управи у месту у којем је поднета пријава за регистрацију, осим ако је пореским законом друкчије уређено.

Пореска пријава подноси се непосредно или путем поште, а може се послати и електронским путем, на начин који пропише министар.

Продужење рока за подношење пореске пријаве

Члан 39.

Пореска управа може пореском обвезнику, на његов писмени захтев, поднет пре истека рока за подношење пореске пријаве, да одобри продужење рока подношења из оправданих разлога (болест, одсуствовање из земље, несрећни случај, елементарна непогода већих размера и сл.), док ти разлози не престану, а најдуже за шест месеци од дана истека законског рока за подношење пријаве.

О захтеву за продужење рока за подношење пореске пријаве решава закључком Пореска управа у месту у којем се подноси пореска пријава, у року од пет дана од дана пријема захтева.

Ако је истекао законски рок за подношење пореске пријаве и захтев из става 1. овог члана је одбијен, пореска пријава се мора поднети у року од пет дана од дана достављања закључка о одбијању.

Против закључка из става 2. овог члана није дозвољена жалба.

Измењена пореска пријава

Члан 40.

Ако порески обвезник у року из члана 114. став 1. овог закона установи да пореска пријава, коју је поднео Пореској управи, садржи грешку или пропуст, дужан је да одмах, а најкасније до истека рока застарелости, поднесе измењену пореску пријаву, у којој су грешка или пропуст отклоњени.

Првобитно поднета пореска пријава не враћа се пореском обвезнику.

Ако порески обвезник у року од 30 дана од дана истека рока за подношење пореске пријаве поднесе измењену пореску пријаву, измењена пореска пријава сматраће се првобитном.

Под условом из става 3. овог члана, сматраће се да грешком или пропустом у првобитној пореској пријави из става 2. овог члана није учињено кривично дело или прекршај из овог закона.

Пореска пријава за порез по одбитку

Члан 41.

Пореска пријава за порез по одбитку је извештај који порески платаци, односно порески посредник, подноси Пореској управи, у којем су

садржане информације о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку, са називом и бројем уплатног рачуна јавних прихода на који је тај порез уплаћен.

Пореска пријава за порез по одбитку је:

- 1) збирна, када садржи информације о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку од стране једног пореског плаца за све примаоце прихода, односно од стране једног пореског посредника за све пореске обвезнике, односно пореске плаце, који код њега имају рачун;
- 2) појединачна, када садржи информације о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку од стране једног пореског плаца за сваког примаоца прихода, односно од стране једног пореског посредника за сваког пореског обвезника, односно пореског плаца, који код њега има рачун.

Збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси се Пореској управи истог дана када је извршена исплата, а најкасније у року од 24 часа од момента исплате прихода који се опорезује по одбитку.

Појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског плаца, означена њиховим ПИБ-ом, подноси се Пореској управи једном годишње, најкасније до 20. јануара за претходну годину.

Порески плацац, односно порески посредник из става 1. овог члана дужан је да лицу из чијег је прихода, односно средстава, наплаћен порез по одбитку, по истеку године, а најкасније до 31. јануара, изда потврду о плаћеним порезима по одбитку, у коју се уносе подаци о бруто приходу, трошковима, опорезивом приходу, олакшицама и по одбитку плаћеним јавним приходима.

Образац пореске пријаве из става 2. овог члана прописује министар.

Министар може прописати да се пореска пријава из става 2. овог члана подноси у електронској форми.

Информативна пореска пријава

Члан 42.

Информативна пореска пријава је извештај који садржи податке од посебног значаја за фискални интерес Републике.

Податке из става 1. овог члана, као и начин и рокове подношења информативне пореске пријаве, прописује министар.

Глава трећа

УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЦА

Извођење и оцена доказа

Члан 43.

Чињенице у пореском поступку утврђују се на основу доказа.

Као доказ у пореском поступку могу се употребити пореска пријава, порески биланс, пословне књиге и евиденције, рачуноводствени искази, пословна документација и друге исправе и информације којима располаже Пореска управа, прикупљене од пореског обвезника или трећих лица, исказ сведока, налаз вештака, увиђај и свако друго средство којим се чињенице могу утврдити.

Утврђивање чињеница у поступку пореске контроле врши се и према одредбама чл. 116–139. овог закона.

Достављање на увид и проверу исправа

Члан 44.

Пореска управа може захтевати од пореског обвезника и трећих лица да, у року који она одреди, доставе на увид и проверу пословне књиге и евиденције, рачуноводствене исказе, пословну документацију и друге исправе и доказе, ради утврђивања чињеничног стања.

Пореска управа одлучује да ли ће се исправе из става 1. овог члана доставити на увид и проверу у њеним службеним просторијама, односно електронским путем, или ће се увид и провера обавити код лица које је дужно да их достави.

Давање информација

Члан 45.

Порески обвезник и друга лица дужни су да, на захтев Пореске управе и у року који она одреди, пруже све расположиве информације, неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за опорезивање.

У захтеву за давање информација наводи се на кога се и на шта се оне односе.

Захтев за давање информација Пореска управа је, на тражење пореског обвезника, односно другог лица из става 1. овог члана, дужна да достави у писменом облику.

Порески обвезник и друго лице из става 1. овог члана дужни су да дају информације у писменом облику.

Изузетно, Пореска управа ће наредити лицу дужном да испуни обавезу из става 1. овог члана да то учини усмено, на службеном месту, ако информација није дата када је захтевана или је дата у писменом облику, а није разјаснила чињенично стање.

О усменој информацији, датој на службеном месту, саставља се записник.

Записник из става 6. овог члана садржи имена присутних лица, место, датум и садржину информације, а потписују га службено лице Пореске управе и лице које је дало информацију.

Лицу које је дало усмену информацију издаје се, на лични захтев, копија записника.

Ускраћивање информација

Члан 46.

Информације о чињеницама од значаја за опорезивање могу ускратити:

- 1) чланови породице пореског обвезника, у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана;
- 2) свештеник, адвокат, порески саветник, ревизор и лекар, о ономе што им је порески обвезник поверио или су у том својству сазнали, а односи се на пореску обавезу пореског обвезника.

Информације о чињеницама од значаја за опорезивање могу ускратити и помоћници лица из става 1. тачка 2) овог члана, као и лица која учествују у професионалној делатности ради припреме за звање.

О праву на ускраћивање информација одлучују лица из става 1. тачка 2) овог члана.

Ускраћивање давања стручног мишљења и предочавања исправа

Члан 47.

Случајеви и услови под којима се може ускратити давање информација, у складу са овим законом, односе се и на ускраћивање стручних мишљења и предочавање исправа или ствари.

Лице које у име пореског обвезника чува исправе, пословне књиге, остале евиденције и друге ствари, не може ускратити њихово предочавање, ако би порески обвезник био дужан да их предочи да их сам чува.

Вештачење

Члан 48.

Пореска управа одлучује о потреби вештачења.

Ако не постоји опасност од одлагања, Пореска управа ће обавестити странке у пореском поступку о лицу које ће именовати за вештака.

Вештаци се именују из реда пореских саветника а, по потреби, из реда судских вештака одговарајуће струке.

За вештака у одређеном пореском поступку не може бити именовано лице које је, у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана, односно законом којим се уређује порез на добит предузећа, повезано са пореским обвезником.

Странке у пореском поступку могу тражити изузеће вештака ако постоји оправдана сумња у његову непристрасност или ако би због његовог вештачења могло доћи до повреде пословне тајне или штете за пословну делатност странке.

Образложен захтев за изузеће вештака подноси се Пореској управи у року од три дана од дана пријема обавештења о именовању вештака.

О изузећу одлучује руководиоца организационе јединице Пореске управе која је именовала вештака.

О вештачењу се саставља налаз у писменом облику.

Вештак може бити позван да усмено образложи свој налаз.

Налаз вештака прилаже се спису.

Увиђај

Члан 49.

Увиђај се обавља када је за утврђивање или разјашњење чињеница од значаја за опорезивање потребно непосредно опажање службеног лица Пореске управе.

Порески обвезник или други порески дужник може присуствовати увиђају.

Увиђај се обавља без присуства пореског обвезника, односно другог пореског дужника, ако би одлагање увиђаја могло да угрози утврђивање чињеница или би за последицу имало уништење доказа од значаја за опорезивање.

Увиђај се може обавити и уз учествовање вештака.

Налази утврђени увиђајем уносе се у записник о обављеном увиђају, који потписују учесници.

У записник из става 5. овог члана обавезно се уносе и примедбе пореског обвезника, односно другог пореског дужника, као и разлози одбијања потписивања записника.

Записник о увиђају прилаже се спису.

Улазак на земљиште и у просторије

Члан 50.

Власник или држалац ствари, просторија или земљишта које је предмет увиђаја, као и власник или држалац просторија или земљишта, на којима се налазе предмети увиђаја, односно кроз које је или преко којих је потребно прећи, дужан је да омогући да се обави увиђај и друге радње у пореском поступку, у складу са одредбом члана 125. овог закона.

Доказивање у пореском поступку

Члан 51.

У пореском поступку терет доказа сноси:

- 1) Пореска управа – за чињенице на којима се заснива постојање пореске обавезе;
- 2) порески обвезник – за чињенице од утицаја на смањење или укидање пореза.

Став 1. тачка 1) овог члана не односи се на поступак уређен чл. 58–60. овог закона.

Сумња која проистекне због ускраћивања информација, односно недостављања доказа од стране пореског обвезника који је, у складу са овим законом, дужан да их достави Пореској управи, може у поступку утврђивања пореске обавезе бити на његову штету.

Доказивање да се ствар држи у својству заложног повериоца

Члан 52.

Ко тврди да права која гласе на његово име или ствари које се налазе у његовој државини поседује или држи само као заступник другог лица, заложни поверилац или фидуцијар, дужан је да у пореском поступку докаже ко је власник тих права, односно ствари или ће се сматрати да су његово власништво.

Повраћај у пређашње стање

Члан 53.

Ако је порески обвезник из оправданих разлога пропустио да изврши неку радњу у законском року или у року који је одредила Пореска управа и због пропуштања трпи последицу, на његов захтев дозволиће се повраћај у пређашње стање.

Пропуштање рока од стране пореског заступника иде на терет пореског обвезника.

Захтев за повраћај у пређашње стање подноси се у року од осам дана од дана када је престао разлог који је проузроковао пропуштање, односно од дана када је порески обвезник сазнао за узрок.

Разлози којима се образлаже захтев из става 3. овог члана морају бити оправдани.

О захтеву за повраћај у пређашње стање Пореска управа одлучује закључком.

Против закључка из става 5. овог члана није допуштена жалба, осим ако је захтев за повраћај у пређашње стање поднет због пропуштеног рока за жалбу на пореско решење.

По протеку рока од три месеца од пропуштеног рока, порески обвезник не може да поднесе захтев за повраћај у пређашње стање.

Изузетно од одредбе става 7. овог члана, порески обвезник може поднети захтев за повраћај у пређашње стање и извршити пропуштену радњу и по протеку три месеца од пропуштеног рока, ако захтев није могао да поднесе благовремено због више силе.

Глава четврта

УТВРЂИВАЊЕ ПОРЕЗА

Појам утврђивања пореза

Члан 54.

Утврђивање пореза је делатност Пореске управе, односно пореског обвезника, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе.

Утврђивање пореза обавља:

- 1) сам порески обвезник (самоопорезивање);
- 2) Пореска управа, доношењем пореског решења, и то:

- (1) у поступку пореске контроле – ако порески обвезник, супротно закону, не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно;
- (2) у случајевима када је законом прописано да се не спроводи самоопорезивање или када је законом прописано да се, упркос самоопорезивању, пореско решење мора донети.

Пореско решење о утврђивању пореза из става 2. тачка 2) овог члана, поред елемената уређених законом, садржи налог пореском обвезнику да порез плати у прописаном року.

Одредбе о утврђивању пореза примењују се и на утврђивање споредних пореских давања, осим ако је овим законом друкчије прописано.

Начин доношења пореског решења о утврђивању пореза

Члан 55.

Пореско решење о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) овог закона Пореска управа доноси на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника, и чињеничног стања утврђеног у поступку контроле, у складу са одредбом члана 122. став 4. и члана 129. овог закона.

Пореско решење о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (2) овог закона Пореска управа доноси на основу података из евиденција надлежних органа, података из пореске пријаве, односно измењене пореске пријаве а, по потреби, и на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника.

Ако Пореска управа решење из ст. 1. и 2. овог члана не може да донесе на основу података из пословних књига и евиденција, односно из пореске пријаве, односно ако порески обвезник не поднесе пореску пријаву, донеће га на основу процене пореске основице, на начин уређен у чл. 58–60. овог закона.

Недоношење решења о утврђивању пореза у случају ревалоризације пореске обавезе

Члан 56.

Изузетно, на предлог Владе Републике Србије (у даљем тексту: *Влада*), Народна скупштина Републике Србије може одлучити да се за поједине врсте пореза утврђени износи из претходне године за текућу годину задрже на истом нивоу или ревалоризују на вишем или нижем нивоу, применом одговарајуће формуле, у складу са прописом.

У случају из става 1. овог члана, Пореска управа не доноси решење о утврђивању пореза, већ јавним огласом обавештава пореске обвезнике о индексу ревалоризације и дану када, у складу са законом, порез

доспева и евидентира ревалоризоване износе, у складу с одредбом члана 62. овог закона.

Случај неисплативости доношења пореског решења

Члан 57.

У случају када је порез погрешно утврђен у мањем износу, неће се доносити ново пореско решење ако би повећани износ пореза био несразмеран трошковима поступка измене решења.

Процена пореске основице у контроли пореског обвезника и методом парификације

Члан 58.

Ако се пореска основица утврђује проценом, Пореска управа полази од:

- 1) расположиве уредне пословне документације, ако она постоји, а није прокњижена;
- 2) расположиве уредне пословне документације о пословању у одређеном периоду краћем од периода опорезивања (дневном, недељном или месечном) тако што се на основу података о том делу пословања процењује пореска основица за период за који се утврђује порез;
- 3) података и чињеница о оствареном промету (дневном, недељном или месечном) утврђеном увиђајем или контролом, тако што се на основу тих података и чињеница процењује пореска основица за период за који се утврђује порез;
- 4) упоређивања са подацима других пореских обвезника који обављају исту или сличну делатност на истој или сличној локацији, под приближно једнаким условима (парификација);
- 5) осталих релевантних података и чињеница.

Унакрсна процена пореске основице

Члан 59.

Основица пореза на доходак грађана може се проценом утврдити и као разлика између вредности нето имовине на крају и на почетку календарске године, увећане за процењене издатке за приватне потребе, с једне и пријављеног дохотка, с друге стране (у даљем тексту: *унакрсна процена*).

Уколико порески обвезник, односно друго лице истиче да су одређена имовина, односно средства стечена наслеђем, поклоном или на

други законит бестеретан начин, дужни су да о томе пруже одговарајуће материјалне доказе.

Пореска основица утврђена на начин из става 1. овог члана (непријављени приход) опорезује се као други приход, у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана, без признавања нормираних трошкова.

Избор методе процене пореске основице

Члан 60.

Пореска управа одлучује која ће мерила из чл. 58. и 59. овог закона користити за процену пореске основице.

Метода унакрсне процене пореске основице може се примењивати по испуњењу услова из члана 186. овог закона.

Министар ближе уређује начин и поступак процене пореске основице.

Индицијарна метода за утврђивање минималног пореза на доходак грађана

Члан 61.

Порез на доходак грађана не може бити мањи од износа израчунатог на основу формуле по којој се одређени индекси примењују на факторе који представљају индиције луксузног животног стила пореског обвезника.

Влада, на предлог министра, ближе уређује примену методе из става 1. овог члана.

Евидентирање износа пореске обавезе

Члан 62.

Ако је порез утврђен на начин из члана 54. став 2. овог закона, Пореска управа евидентира износ пореске обавезе за сваког пореског обвезника.

Пореска управа обавља евидентирање износа утврђеног пореза:

- 1) по пријему пореске пријаве, односно измењене пореске пријаве;
- 2) по достави пореском обвезнику решења о утврђивању пореза у случају:

- (1) када је извршено усклађивање износа пореске обавезе исказане у непотпуној или нетачно попуњеној пореској пријави;
- (2) када је законом прописано да се не спроводи самоопорезивање или када је законом прописано да се, и поред самоопорезивања, пореско решење мора донети.

Привремено утврђивање пореза

Члан 63.

Ако Пореска управа, до истека законског рока за доношење пореског решења, не може да утврди порез на основу потпуно утврђеног чињеничног стања донеће привремено пореско решење, на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

Решење којим се коначно утврђује порез укида решење из става 1. овог члана.

Крајњи рок за доношење решења којим се коначно утврђује порез је три године од дана доношења привременог решења.

Глава пета

НАПЛАТА ПОРЕЗА

Поглавље прво

ОПШТЕ О НАПЛАТИ ПОРЕЗА

Врсте наплате пореза

Члан 64.

Наплата пореза је, у смислу овог закона, редовна или принудна.

Редовна наплата пореза врши се о доспелости пореске обавезе.

Принудна наплата предузима се кад доспела пореска обавеза није намирена до истека рока из става 2. овог члана.

Одредбе о наплати пореза примењују се и на наплату споредних пореских давања, осим ако је овим законом друкчије прописано.

Доспелост

Члан 65.

Порез утврђен на начин из члана 54. став 2. овог закона доспева за плаћање у року прописаном законом.

Обавеза плаћања новчане казне доспева у року од 30 дана од дана правоснажности решења о изрицању новчане казне.

Право пореског дужника или другог лица на повраћај више или погрешно наплаћеног пореза и на пореску рефакцију доспева истеком рока из члана 75. ст. 4. и 5. овог закона.

Привремене мере обезбеђења наплате пореза

Члан 66.

Ради обезбеђења наплате пореза који није доспео за наплату или који није утврђен, али је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату, Пореска управа може решењем установити привремене мере за обезбеђење наплате.

Решење из става 1. овог члана садржи и образложење због чега Пореска управа сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети, односно онемогући наплату недospelог пореза.

Привремене мере су, у смислу овог закона, заложна права на покретним стварима, непокретностима, новчаним средствима и потраживањима пореског дужника.

Поступак установљивања и престанка заложних права из става 3. овог члана спроводи се сходном применом чл. 87. и 91. овог закона.

Привремене мере трају до наплате пореза ради чијег су обезбеђења установљене или до момента када порески обвезник пружи одговарајуће обезбеђење пореске обавезе, у смислу члана 74. став 2. овог закона.

Против решења из става 1. овог члана порески обвезник може изјавити жалбу.

Жалба из става 6. овог члана не одлаже извршење.

Поглавље друго
РЕДОВНА НАПЛАТА ПОРЕЗА
Облици редовне наплате пореза

Члан 67.

Наплата пореза врши се, по правилу, плаћањем новчаног износа о доспелости пореза на прописане уплатне рачуне јавних прихода, у роковима прописаним законом.

Министар може прописати плаћање појединих пореза преко пореске благајне.

Порез се може платити и куповином вредносног папира (таксене марке, доплатне поштанске марке, фискалне акцизне маркице и сл.) у случајевима прописаним законом.

Изузетно од одредби ст. 1–3. овог члана, пореска обавеза се може намирити:

- 1) путем компензације, на начин и под условима које, у складу са пореским законом, ближе уређује министар;
- 2) предајом ствари надлежном државном органу, на начин и под условима које, у складу са пореским законом, на предлог министра, пропише Влада;
- 3) конверзијом потраживања по основу пореза у трајни улог Републике у капиталу пореског обвезника у поступку приватизације, на начин и под условима које пропише Влада;
- 4) у раду, материјалу или услугама, у складу са пореским законом и на њему заснованим прописима.

Дан плаћања пореза

Члан 68.

Дан плаћања пореза је дан када је:

- 1) порески обвезник издао носиоцу платног промета налог за плаћање (у даљем тексту: *порески налог*) да са његовог рачуна пренесе на прописани уплатни рачун јавних прихода одређени износ средстава, под условом да на рачуну пореског обвезника постоји довољно средстава;
- 2) дуговани износ уплаћен носиоцу платног промета, са налогом да изврши уплату на прописани уплатни рачун јавних прихода;
- 3) дуговани износ уплаћен на пореској благајни;

- 4) на прописани начин поништен, односно купљен вредносни папир из члана 67. став 3. овог закона.

Ако је порез плаћен готовински на неки други начин (чеком, кредитном картицом и сл.), дан плаћања је дан када је новац уплаћен на уплатни рачун јавних прихода, осим уколико министар друкчије пропише.

Даном намирења пореске обавезе путем компензације сматра се дан када је Пореској управи достављен, од стране свих учесника у компензацији потписан и оверен документ о извршеној компензацији који је реализован код носиоца платног промета.

Даном намирења пореске обавезе предајом ствари надлежном државном органу сматра се дан када је Република стекла право својине на тој ствари.

Даном намирења пореске обавезе путем конверзије пореског потраживања у трајни улог Републике у капиталу пореског обвезника сматра се дан када је Влада донела акт о конверзији.

Даном намирења пореске обавезе у раду, материјалу или услугама, сматра се дан када је порески обвезник извршио обавезу, у складу са прописима.

Извршење пореског налога

Члан 69.

Порески обвезник који плаћање врши пореским налогом дужан је да обезбеди на свом рачуну средства за плаћање доспелих пореза и споредних пореских давања.

За извршење пореског налога користе се средства пореског обвезника са свих његових рачуна отворених код носилаца платног промета, ако средства нису изузета због посебног режима залогa, у складу са овим законом, односно из разлога прописаних у Закону о платном промету ("Службени лист СРЈ", број 3/2002).

Када су на рачуну пореског обвезника обезбеђена средства, носилац платног промета извршава порески налог до краја радног дана, а најкасније у року од 24 часа од пријема налога.

Ако на рачуну пореског обвезника привремено нема довољно средстава, носилац платног промета извршава порески налог сукцесивно, према расположивим средствима на рачуну, док се налог у целини не изврши, а најдуже у року од пет дана.

Ако носилац платног промета не изврши уплату на прописани уплатни рачун јавних прихода у року из ст. 3. и 4. овог члана, а на рачуну пореског обвезника је било расположивих средстава, последице неплаћања пореза о доспелости падају на терет носиоца платног промета.

Редослед намирења

Члан 70.

Порески обвезник, односно други порески дужник одређује, приликом уплате врсту доспелих пореза које плаћа.

Распоред уплаћеног износа врши се по следећем редоследу:

- 1) трошкови наплате;
- 2) казна;
- 3) камата;
- 4) износ главне пореске обавезе.

Ако порески обвезник дугује плаћање више врста пореза, а уплаћени износ није довољан за плаћање укупног пореског дуга, поједине врсте пореза наплаћују се по редоследу њиховог доспевања.

Код пореза из става 3. овог члана који доспевају истовремено, наплата се врши сразмерно учешћу појединог пореза у укупно доспелом пореском дугу.

Ако је износ уплате по основу пореза већи од дугованог износа, износ преплате се користи за намирење обавеза по истом основу које касније доспевају.

У случају из става 5. овог члана, на захтев пореског обвезника, врши се повраћај или се намирују доспеле обавезе по другом основу.

Опомена за плаћање пореза

Члан 71.

Пореска управа ће пореском обвезнику који, у целости или делимично, није о доспелости платио порез, односно споредно пореско давање послати опомену о врсти и износу пореза, односно споредних пореских давања доспелих за наплату, којом му налаже да доспели износ плати одмах, а најкасније у року од десет дана од дана пријема опомене.

Опомена из става 1. овог члана доставља се на начин из члана 36. овог закона, а у циљу ефикасности шаље се, када је могуће, и e-mailom, телефаксом, телефоном или по куриру.

Ако се опомена за плаћање пореза шаље телефоном, службено лице Пореске управе о томе саставља службену белешку и улаже је у списе предмета.

Установљавање залоге пре принудне наплате пореза

Члан 72.

Пореска управа може, одмах по доспелости пореза, уписати заложно право у регистре заложних права из члана 87. став 5. овог закона.

Одлагање плаћања пореског дуга

Члан 73.

Пореска управа може, на захтев пореског обвезника, у целости или делимично, одложити плаћање пореског дуга, под условом да плаћање пореског дуга на дан доспелости:

- 1) за пореског обвезника представља непримерено велико оптерећење;
- 2) наноси битну економску штету пореском обвезнику.

Условe из става 1. овог члана ближе уређује Влада.

О одлагању плаћања пореског дуга, по испуњењу услова из ст. 1. и 2. овог члана, на основу писменог и образложеног захтева пореског обвезника и писменог предлога руководиоца организационе јединице Пореске управе према главном месту пословања, односно месту пребивалишта пореског обвезника, одлучује министар или лице које он овласти.

Одлуком из става 3. овог члана може се одобрити једнократно одлагање или плаћање пореског дуга на рате, али најдуже до 12 месеци.

Одлука из става 3. овог члана мора да садржи образложене разлоге због којих се одлагање одобрава.

Одлагање плаћања пореског дуга врши се потписивањем споразума између Пореске управе и пореског обвезника, односно решењем Пореске управе.

Обезбеђење наплате пореског дуга

Члан 74.

У поступку одлучивања о одлагању плаћања пореског дуга из члана 73. став 2. овог члана, од пореског обвезника се захтева давање средстава обезбеђења наплате, која не могу бити мања од висине пореског дуга чије се плаћање одлаже.

Средства обезбеђења наплате из става 1. овог члана су:

- 1) хипотека на непокретности пореског обвезника;
- 2) залога на покретним стварима пореског обвезника;

- 3) неопозива банкарска гаранција;
- 4) јемство другог лица које је власник имовине чија вредност не може бити мања од 150% висине пореског дуга чија се наплата обезбеђује;
- 5) трасирана меница, акцептирана од стране два жиранта, из чијих се зарада, на којима се установљава административна забрана, порески дуг може наплатити.

Ако порески обвезник не може да пружи обезбеђење за целокупан износ пореског дуга, дужан је да, у поступку из члана 73. став 2. овог закона, пружи обезбеђење до износа који његова финансијска ситуација допушта.

У случају из става 3. овог члана, порески обвезник ће пружити расположива средства обезбеђења и доказе о будућим приходима довољним да покрију наплату пореског дуга.

Ако се порески обвезник не придржава рокова из споразума, односно решења о одлагању плаћања пореског дуга, Пореска управа ће по службеној дужности поништити споразум, односно укинути решење и доспели, а неплаћени порески дуг, водећи рачуна о ефикасности наплате, наплатити:

- 1) из средстава обезбеђења;
- 2) у поступку принудне наплате над пореским обвезником.

Поглавље треће

КАМАТА

Опште одредбе о камати

Члан 75.

На износ мање или више плаћеног пореза и споредних пореских давања обрачунава се и плаћа камата по стопи једнакој годишњој есконтној стопи централне емисионе банке увећаној за 15 процентних поена, применом комфорне методе обрачуна.

На дуговани порез и споредна пореска давања камата се обрачунава почев од наредног дана од дана доспелости.

Ако се у току контроле утврди разлика пореске обавезе, камата се обрачунава од дана када је пореску обавезу порески обвезник био дужан да плати.

На износ више плаћеног пореза и споредних пореских давања камата се обрачунава по истеку рока од 30 дана од дана пријема захтева за повраћај.

Ако је основ за повраћај поништено, измењено или укинуто решење или други акт о задужењу, камата се обрачунава од дана уплате пореза.

Камата на порески дуг чија је наплата одложена

Члан 76.

Ако је, у складу са одредбом члана 73. овог закона, плаћање пореског дуга одложено, односно ако је наплата пореског дуга привремено одложена због обуставе извршења коначног пореског акта (у току управног спора и сл.), камата се обрачунава и за време док траје одлагање, односно обустава, по стопи из члана 75. став 1. овог закона.

Поглавље четврто

ПРИНУДНА НАПЛАТА ПОРЕЗА

I. ОПШТЕ О ПРИНУДНОЈ НАПЛАТИ ПОРЕЗА

Почетак поступка принудне наплате пореза

Члан 77.

Пореска управа почиње поступак принудне наплате пореза, односно споредних пореских давања, доношењем решења о принудној наплати пореза ако порески обвезник није платио порез, односно споредно пореско давање у року из члана 71. став 1. овог закона.

У решењу из става 1. овог члана наводи се основ пореског дуга и његов преостали износ, као и опомена из члана 71. овог закона достављена пореском обвезнику, а порески обвезник се обавештава о својим правима у поступку принудне наплате пореза.

Решење о принудној наплати пореза постаје извршно наредног дана од дана достављања.

Против решења о принудној наплати пореза може се изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања решења.

Пореска управа неће донети решење о принудној наплати пореза ако је захтев за одлагање плаћања пореза из члана 73. овог закона поднет у року из члана 71. став 1. овог закона – док се не одлучи по том захтеву.

Правне последице почетка поступка принудне наплате пореза

Члан 78.

Покретање поступка принудне наплате пореза има за последицу:

- 1) наплату из целокупне имовине пореског обвезника, осим из дела одређеног у члану 82. овог закона;
- 2) плаћање трошкова из члана 83. овог закона.

Прекид поступка принудне наплате пореза

Члан 79.

Поступак принудне наплате прекида се:

- 1) ако Пореска управа покрене стечајни поступак против пореског обвезника у смислу члана 112. овог закона;
- 2) ако Пореска управа одобри одлагање плаћања пореза из члана 73. овог закона;
- 3) ако се утврди постојање грешке код обрачуна пореске обавезе која има за резултат знатно нижи порез, до исправке утврђивања;
- 4) у случају из члана 147. став 1. овог закона.

Поступак принудне наплате може се прекинути ако, по истеку рока из члана 71. став 1. овог закона, порески обвезник поднесе захтев за одлагање наплате, под условима из чл. 73. и 74. овог закона.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана, Пореска управа доноси закључак о прекиду поступка принудне наплате, који се доставља и организацији која спроводи принудну наплату са рачуна.

Прекид из ст. 1. и 2. овог члана не утиче на заложно право, ни на посебну таксу из члана 83. став 1. овог закона.

Обустава поступка принудне наплате

Члан 80.

Поступак принудне наплате обуставља се:

- 1) ако је пореска обавеза поништена;
- 2) ако порески обвезник накнадно плати дуговану обавезу, укључујући настале трошкове и посебну таксу из члана 83. став 1. овог закона.

У случају из става 1. овог члана заложно право престаје, у складу са овим законом, мере уновчавања се укидају и имовина враћа пореском обвезнику.

У случају из става 1. овог члана Пореска управа издаје решење о обустави поступка принудне наплате, које се доставља и организацији која спроводи принудну наплату са рачуна.

Начела поступка принудне наплате пореза

Члан 81.

У поступку принудне наплате пореза Пореска управа примењује радње уређене овим законом, водећи рачуна о економичности поступка.

Поступак принудне наплате неће бити покренут ако је очигледно да порески обвезник нема имовину из које наплата може да буде извршена, што не искључује могућност принудне наплате од других пореских обвезника или пореских дужника.

Наплата се не врши из предмета принудне наплате ако су трошкови принудне наплате већи од вредности предмета принудне наплате.

Принудна наплата се врши у оној мери у којој покрива трошкове принудне наплате и порески дуг.

У извршавању принудне наплате пореза Пореска управа је обавезна да поштује достојанство пореског обвезника.

Изузимање од принудне наплате пореза

Члан 82.

Предмет принудне наплате не могу бити ствари и примања физичких лица, изузети од принудне наплате по закону којим се уређује извршни поступак.

Трошкови поступка принудне наплате пореза

Члан 83.

Пореска обавеза увећава се за посебну једнократну таксу на принудну наплату пореза у висини од 5% од износа доспелих, а неплаћених пореза, која се обрачунава и приписује главном дугу на дан почетка поступка принудне наплате.

Трошкови принудне наплате падају на терет пореског обвезника.

Висину трошкова принудне наплате из става 2. овог закона прописује Влада, на предлог министра.

Ако порески обвезник плати пореску обавезу по отпочињању поступка принудне наплате, не ослобађа се плаћања једнократне таксе и насталих трошкова принудне наплате из ст. 1. и 2. овог члана.

Трошкови, у смислу става 2. овог члана, не укључују трошкове настале грешком Пореске управе.

Предмети принудне наплате

Члан 84.

Наплата пореза, у поступку принудне наплате, спроводи се на:

- 1) новчаним средствима пореског обвезника;
- 2) новчаним потраживањима пореског обвезника;
- 3) неновчаним потраживањима и другим правима пореског обвезника;
- 4) готовом новцу и хартијама од вредности;
- 5) покретним стварима;
- 6) непокретностима.

Принудна наплата се може спровести на једном или више предмета у исто време.

Предмети принудне наплате одређују се решењем.

Права трећих лица

Члан 85.

Треће лице, осим члана домаћинства пореског обвезника, које тврди да има право на ствари која је предмет поступка принудне наплате пореза а које би спречило продају имовине, може поднети надлежном суду излучну тужбу.

Суд може да наложи прекид или обустављање спровођења одређене мере у току поступка принудне наплате на ствари из става 1. овог члана.

Ако лице из става 1. овог члана пружи доказ да има право на ствари која је предмет принудне наплате пореза, Пореска управа може да прекине, односно обустави примену мера принудне наплате над тим предметом.

II. ЗАЛОГА

Обезбеђење пореског потраживања у принудној наплати

Члан 86.

Ради обезбеђења пореског потраживања у принудној наплати пореза на стварима, односно имовинским правима пореског обвезника, установљава се законско založno право у корист пореског повериоца.

Порески поверилац је, у смислу овог закона, Република.

Залога траје до намирења пореског дуга или поништења пореског решења.

Поступак установљивања залогe

Члан 87.

Пореска управа решењем налаже:

- 1) попис покретних ствари;
- 2) попис непокретности;
- 3) забрану преноса новчаних средстава преко рачуна пореског обвезника отвореног код носиоца платног промета и упис забране у регистар блокираних рачуна;
- 4) забрану дужницима пореског обвезника да пореском обвезнику плате готовинске дугове и упис забране у одговарајући регистар;
- 5) забрану дужницима пореског обвезника да испуне друге обавезе према њему и упис забране у регистар покретних ствари.

Решење из става 1. овог члана доставља се пореском обвезнику и одговарајућим регистрима, дужницима пореског обвезника, односно носиоцу платног промета.

По извршеном попису покретних ствари или непокретности, Пореска управа решењем налаже одговарајућем органу да изврши упис заложног права у регистар покретних ствари, односно непокретности.

Уз решење из става 3. овог члана, Пореска управа доставља записник о попису покретних ствари или непокретности из чл. 89. и 90. овог закона.

Решење из става 1. тач. 3)–5) и става 3. овог члана уписује се одмах по достављању, код надлежног органа, у заложни регистар покретних ствари, у регистар непокретности, односно у регистар блокираних рачуна, са датумом и тачним временом пријема.

Ако порески обвезник није уписан као власник непокретности у јавној књизи, Пореска управа, по предаји захтева за упис хипотеке, затражиће од надлежног органа да прво упише право својине пореског обвезника на тој непокретности, на основу доказа о прибављању непокретности, у складу са прописима, а затим упис хипотеке на непокретности.

Законско заложно право у корист Републике установљава се уписом у одговарајући регистар.

Правни ефекти залоге

Члан 88.

После достављања решења из члана 87. став 1. тач. 3)–5) овог закона, пореском обвезнику није дозвољено да располаже предметима принудне наплате на којима је залога успостављена, осим непокретностима.

Решењем о принудној наплати пореза из новчаних средстава пореског обвезника обустављају се све финансијске трансакције преко рачуна пореског обвезника, осим трансакција које се односе на намиривање пореза.

Решењем из члана 87. став 1. тач. 4) и 5) овог закона забрањује се дужницима да намирују своје обавезе према пореском обвезнику, од дана достављања тог решења.

Република стиче заложно право на стварима, којим се обезбеђује и потраживање у односу на споредна пореска давања, чији се приоритет одређује у складу са временом уписа у регистар или временом обавештења дужника.

Попис покретних ствари

Члан 89.

Службеник Пореске управе овлашћен за спровођење принудне наплате (у даљем тексту: *порески извршитељ*) има право да, ради састављања пописа, уђе на земљиште и у просторије у којима порески обвезник обавља своју пословну делатност, а уз судско решење и у стан пореског обвезника.

Пре приступања попису, порески извршитељ ће показати документе којима потврђује своја овлашћења и решење о принудној наплати и позвати пореског обвезника да плати дуговани износ.

Попис покретних ствари из става 1. овог члана спроводи се у присуству два пунолетна сведока.

Ако у току пописа порески обвезник истакне да је на покретној ствари установљено заложно право и уписано у регистар заложних права у корист приватноправног повериоца, порески извршитељ то узима у обзир при утврђивању прихода који се могу реализовати.

Порески извршитељ може да, ако процени да су основане тврдње пореског обвезника или других лица да на одређеним стварима постоје права која би могла спречити извршење, не утврди приоритет приликом пописа ствари.

Првенство у попису имају ствари које се најлакше могу уновчити.

Порески извршитељ је овлашћен да удаљи лице које омета спровођење принудне наплате, као и да затражи помоћ полиције ако се

ометање настави или ако лице које поседује ствари одбије да их учини доступним за потребе спровођења принудне наплате.

Попис непокретности

Члан 90.

Пореска управа прибавља, по службеној дужности, доказ о непокретностима које су својина пореског обвезника, при чему од органа надлежног за вођење регистра непокретности захтева и извештај да ли је и на којој непокретности уписана хипотека другог повериоца пореског обвезника.

Министар прописује образац за достављање извештаја из става 1. овог члана, а може одредити да се он доставља у електронској форми.

Орган надлежан за вођење регистра непокретности дужан је да, у року од три дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана, достави Пореској управи тражене доказе и извештај.

Ради састављања пописа, порески извршитељи имају право да уђу на земљиште и у просторије у којима порески обвезник обавља своју пословну делатност, а уз судско решење и у стан пореског обвезника.

Престанак залоге

Члан 91.

Пореска управа, у року од два дана од дана намирења пореске обавезе, подноси захтев за брисање залоге, односно хипотеке и обавештава носиоца платног промета и дужника пореског обвезника о престанку важења решења из члана 87. став 1. тач. 3)–5) и став 3. овог закона.

У року из става 1. овог члана Пореска управа обавештава и пореског обвезника о престанку важења решења о принудној наплати пореза.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, код пореза који доспева периодично, односно више пута у току године, установљено заложно право Републике брише се из регистра најкасније десет дана по истеку године у којој је установљено, ако је обавеза по основу тог пореза и припадајућих споредних пореских давања на дан 31. децембра те године намирена.

III. УНОВЧАВАЊЕ

Средства принудне наплате

Члан 92.

Принудна наплата спроводи се на:

- 1) новчаним средствима пореског обвезника – преносом средстава са рачуна пореског обвезника, укључујући и

средства на девизном рачуну, на уплатни рачун јавних прихода;

- 2) новчаним потраживањима пореског обвезника – преносом потраживања на уплатни рачун јавних прихода;
- 3) неновчаним потраживањима пореског обвезника – забраном, преносом потраживања и пописом са проценом, запленом и продајом предмета потраживања;
- 4) готовом новцу и хартијама од вредности – пописом и запленом;
- 5) покретним стварима – запленом и продајом;
- 6) непокретностима – запленом, утврђивањем почетне вредности и продајом.

Пореска управа може на основу решења, по било којем редоследу, примењивати једно или више средства принудне наплате из става 1. овог члана.

Решење из става 2. овог члана доставља се пореском обвезнику и његовим дужницима, односно носиоцу платног промета.

Приходи од уновчавања

Члан 93.

Заплењени новац и приходи од продаје покретних ствари и непокретности депонују се на рачун Пореске управе и најкасније наредног радног дана уплаћују на одговарајући уплатни рачун јавних прихода.

Ако је продајом остварена већа цена од износа пореске обавезе, разлика се враћа пореском обвезнику у року од 30 дана, а камата се обрачунава у корист пореског обвезника по истеку тог рока, у складу са чланом 75. овог закона.

У случају да је у року из става 2. овог члана пореском обвезнику доспела нова пореска обавеза која није плаћена, разлика остварена продајом покретних ствари, односно непокретности по већој цени користи се за намирење те обавезе.

Приходи од ствари пренетих у имовину Републике

Члан 94.

У случају да се продаја реализује на начин из члана 104. став 11. и члана 110. став 5. овог закона, сматраће се да процењена вредност покретних ствари, односно трећина утврђене почетне вредности непокретности представља цену која је уплаћена на одговарајући уплатни рачун јавних прихода.

Ако на покретној ствари, односно непокретности из става 1. овог члана постоји приоритетно založno право другог повериоца које мора да буде намирено, у оквиру износа из става 1. овог члана прво ће се намирити тај поверилац.

Принудна наплата из новчаних средстава

Члан 95.

Принудна наплата пореза и споредних пореских давања из новчаних средстава пореског обвезника, на основу решења из члана 92. став 2. овог закона, је пренос средстава са рачуна пореског обвезника отвореног код носиоца платног промета на одговарајући уплатни рачун јавних прихода, на основу решења о принудној наплати пореза.

Решење из става 1. овог члана извршава се на начин уређен Законом о платном промету из члана 69. став 2. овог закона.

Ако носилац платног промета не поступи на начин уређен у ставу 2. овог члана, наплата дугованог износа пореза и споредних пореских давања врши се непосредно из средстава која се налазе на рачуну носиоца платног промета.

Решење о принудној наплати пореза из новчаних средстава пореског обвезника производи правно дејство од дана достављања носиоцу платног промета до дана намирења обавеза, односно дана поништења решења.

Принудна наплата из новчаних потраживања

Члан 96.

Принудна наплата из новчаних потраживања пореског обвезника извршава се на основу решења из члана 92. став 2. овог закона.

Решењем из става 1. овог члана налаже се дужнику пореског обвезника да свој дуг намири уплатом на уплатни рачун јавних прихода по доспелости потраживања.

Ако дужник не изврши плаћање, по доспелости, Пореска управа ће тужбом покренути спор пред надлежним судом ради наплате новчаног потраживања.

Принудна наплата из неновчаних потраживања

Члан 97.

Принудна наплата из неновчаних потраживања пореског обвезника када потраживање гласи на предају ствари или пренос права својине на пореског обвезника, извршава се на основу решења из члана 92. став 2. овог закона.

Решењем из става 1. овог члана налаже се дужнику пореског обвезника да, по доспелости, преда дуговану покретну ствар или непокретност Пореској управи, односно пренесе право својине на Републику.

Ако дужник не испуни своје обавезе, по доспелости, Пореска управа ће тужбом покренути спор пред надлежним судом ради наплате неновчаног потраживања.

Када Република дође у посед ствари, односно стекне право својине на ствари, њихова продаја врши се у складу са чл. 99–104, односно чл. 105–111. овог закона.

Принудна наплата из других неновчаних потраживања врши се сходном применом одредаба ст. 2. и 3. овог члана.

Принудна наплата из готовог новца и хартија од вредности

Члан 98.

Принудна наплата пореза и споредних пореских давања из готовог новца извршава се на основу решења из члана 92. став 2. овог закона, у складу са одредбама чл. 89. и 99. и чл. 101–103. овог закона.

Решење о принудној наплати из хартија од вредности Пореска управа доставља банци или другом правном лицу код кога се хартије од вредности чувају, као и пореском обвезнику.

Банка, односно друго правно лице код кога се хартије од вредности чувају, доставља Пореској управи податке о хартијама од вредности, укључујући и процену њихове вредности у року од пет дана од дана пријема решења.

У року од наредних осам дана банка, односно друго правно лице из става 3. овог члана, дужни су да продају хартије од вредности под најбољим условима на тржишту.

Остварена цена, од које се одбија провизија и трошкови продаје, уплаћује се на рачун Пореске управе и најкасније наредног радног дана уплаћује на одговарајући уплатни рачун јавних прихода.

Принудна наплата из покретних ствари

Попис покретних ствари

Члан 99.

Покретне ствари пописује, процењује, плени и продаје порески извршитељ, на основу решења из члана 92. став 2. овог закона.

Процена покретних ствари

Члан 100.

Процену пописаних ствари врши порески извршитељ током пописа.

Пореска управа може одредити друго стручно лице као проценитеља или прибавити извештај о цени ствари од стручних институција или организација.

О извршеном попису и процени саставља се записник.

Записник из става 3. овог члана доставља се пореском обвезнику на начин из члана 36. овог закона.

На процену пописаних ствари порески обвезник може изјавити приговор у року од три дана од дана достављања записника.

Поступак принудне наплате прекида се до доношења закључка по приговору.

Закључак по приговору из става 6. овог члана не може се побијати правним леком.

Заплена покретних ствари

Члан 101.

Пописана покретна ствар, на којој је уписана залога у корист Републике, не одузима се од пореског обвезника у моменту пописа, али се видно означава да је пописана и да на њој Република има заложно право.

Начин означавања из става 1. овог члана ближе уређује министар.

Пописана покретна ствар одузима се од пореског обвезника по истеку рока из члана 104. ст. 4. и 5. овог закона.

Изузетно, ако постоје основи сумње да ће порески обвезник онемогућити продају покретне ствари на којој је установљено заложно право Републике, ствар ће се одузети у моменту пописа.

Порески извршитељ је дужан да образложи постојање основа сумње из става 4. овог члана.

О извршеној заплени покретних ствари саставља се записник.

Обавештавање потенцијалних власника

Члан 102.

Порески извршитељ је дужан да о извршеном попису обавести сва лица, изузев чланова домаћинства пореског обвезника, за која је указано да им припадају пописане ствари и да их упуте да у року од осам дана од дана пријема обавештења могу поднети надлежном суду излучну тужбу.

Обавештење из става 1. овог члана даје се усмено, ако су та лица присутна попису и то се уноси у записник о попису и процени покретних ствари, који се доставља тим лицима, а одсутна лица се обавештавају писмено.

У случају прекида из члана 85. став 3. овог закона, ствар се може оставити на чување пореском обвезнику или трећем лицу.

Порески обвезник, односно треће лице дужни су да ствар из става 3. овог члана сачувају у непромењеном стању до окончања спора по излучној тужби.

До прекида принудне наплате неће доћи ако је ствар подложна кварењу, а новац добијен продајом депоноваће се у судски депозит до окончања спора по излучној тужби.

Ако се по излучној тужби утврди да подносилац тужбе није власник пописане ствари, а порески обвезник је отуђи, уништи или оштети и тиме угрози наплату пореске обавезе, Пореска управа је дужна да у року од пет дана од дана сазнања за овакав поступак пореског обвезника поднесе кривичну пријаву државном тужиоцу, а принудна наплата ће се без одлагања довршити применом средстава и у односу на предмете извршења из члана 92. став 1. овог закона.

Принудна наплата када је ствар у поседу другог лица

Члан 103.

Ако се одређена ствар пореског обвезника налази код другог лица, оно је дужно да је, на захтев пореског извршитеља, преда за сврху принудне наплате или да плати пореску обавезу пореском извршитељу.

У случају из става 1. овог члана, сматраће се да су радње другог лица извршене по налогу пореског обвезника.

Порески извршитељ дужан је да лицу из става 1. овог члана изда потврду о предаји ствари, односно о уплати дугованог пореза.

Продаја покретних ствари

Члан 104.

Продаја покретних ствари врши се путем усменог јавног надметања или непосредном погодбом између купца и Пореске управе, односно организације која обавља комисионе послове, а коју је Пореска управа овластила да врши продају.

Начин продаје одређује Пореска управа.

Продаја путем усменог јавног надметања одредиће се код ствари веће вредности, када се може очекивати да ће се продати по цени већој од износа који би се добио продајом путем непосредне погодбе.

Продаји заплених покретних ствари приступа се по истеку рока од 15 дана од дана пописа.

До продаје може доћи и у краћем року ако порески обвезник на то пристане, ако је у питању ствар подложна брзом кварењу или постоји опасност од знатног пада цене те ствари.

Пореска управа ће, у року од пет дана од дана заплена, огласити продају ствари на огласној табли и у дневном листу који се продаје на територији целе Републике.

Порески обвезник, лица запослена у Пореској управи и са њима повезана лица не могу бити купци ствари из става 1. овог члана.

Забрана за лица из става 7. овог члана односи се и на препродају купљених ствари, њихово давање у закуп, на поклон или на коришћење тим лицима, у периоду од годину дана по извршеној продаји.

На првом усменом јавном надметању, као и у року одређеном за продају непосредном погодбом, покретна ствар се не може продати по цени нижој од 75% процењене вредности.

Ако се покретна ствар не прода на првом усменом јавном надметању, закључком се одређује и заказује друго, у року од осам дана од дана одржавања првог јавног надметања.

На другом усменом јавном надметању покретна ствар се не може продати по цени нижој од 50% утврђене процењене вредности.

Ако покретна ствар не буде продата ни на другом усменом јавном надметању, јавна надметања се понављају на начин из става 10. овог члана, са најнижом ценом од једне трећине процењене вредности, све до продаје ствари, односно истека рока од три месеца од дана доношења закључка о одређивању продаје путем усменог јавног надметања.

Покретне ствари које нису продате непосредном погодбом у року из става 9. овог члана продају се по правилима која важе за друго и наредна усмена јавна надметања.

Покретна ствар може се продати по цени нижој од процењене вредности, односно нижој од 50% процењене вредности, ако се са тим писмено сагласи порески обвезник.

Када су заплењене ствари продате, Пореска управа ће издати документ о продаји имовине којим се купцу потврђује да је на њега пренето право својине и да је правни основ стицања права својине куповина ствари у поступку принудне наплате пореза.

Поступак продаје заплењених ствари прекида се када постигнута цена достигне висину дугованог пореза и споредних пореских давања, а преостале ствари враћају се пореском обвезнику.

Ако продаја заплењених ствари није успела на првом усменом јавном надметању, као и на наредним јавним надметањима, односно путем непосредне погодбе, сматра се да су продате Републици по цени која ће се утврдити накнадном проценом њихове вредности и преносе се у својину Републике.

Покретне ствари на усменом јавном надметању или непосредном погодбом купују се у виђеном стању.

О извршеној продаји покретних ствари саставља се записник.

Принудна наплата из непокретности

Попис непокретности

Члан 105.

Непокретност се пописује, одређује њена почетна вредност и продаје од стране пореског извршитеља у поступку принудне наплате, на основу решења о принудној наплати из члана 92. став 2. овог закона.

Заплена непокретности

Члан 106.

Заплена непокретности спроводи порески извршитељ у року из члана 108. став 1. овог закона.

Пре приступања заплени, порески извршитељ ће показати докуменат којим потврђује своја овлашћења и решење о принудној наплати и позвати пореског обвезника да плати дуговани износ.

Заплена непокретности из става 1. овог члана спроводи се у присуству два пунолетна сведока.

Порески извршитељ овлашћен је да удаљи лице које омета спровођење принудне наплате, као и да затражи помоћ полиције ако се ометање настави или ако лице које поседује непокретност одбије да је учини доступном ради спровођења принудне наплате.

На заплeненој непокретности видно се означава да Република има заложно право на тој непокретности.

Начин означавања из става 5. овог члана ближе уређује министар.

О извршеној заплени непокретности саставља се записник.

Утврђивање почетне вредности непокретности

Члан 107.

У року од три дана од коначности решења о принудној наплати, Пореска управа утврђује почетну вредност непокретности из члана 106. став 1. овог закона.

Начин утврђивања почетне вредности непокретности уређује министар.

Почетна вредност непокретности из става 1. овог члана утврђује се решењем.

Приликом утврђивања почетне вредности непокретности води се рачуна и о томе колико непокретност мање вреди због тога што на њој остају одређена права и терети после продаје.

Против решења о утврђивању почетне вредности непокретности порески обвезник може изјавити приговор у року од три дана од дана пријема.

Против решења по приговору жалба није допуштена.

Опште о продаји непокретности

Члан 108.

Продаји заплeнене непокретности приступа се по истеку рока од 15 дана од дана пописа, а до продаје може доћи и у краћем року, ако порески обвезник на то пристане.

Пореска управа, наредног дана по истеку рока из става 1. овог члана, доноси закључак о одређивању продаје непокретности путем усменог јавног надметања.

Оглас о продаји непокретности објављује се на огласној табли организационе јединице Пореске управе на чијој територији се налази непокретност и истовремено се доставља, ради оглашавања, дневном листу који покрива целу територију Републике, као и пореском обвезнику, заложним повериоцима и лицима која имају законско право прече куповине на тој непокретности.

Оглас о одређивању продаје непокретности садржи нарочито:

- 1) опис и адресу заплeњене непокретности која се продаје;
- 2) утврђену почетну вредност непокретности;
- 3) назначење службености и терета које преузима купац;
- 4) начин, место, датум и сат продаје;
- 5) износ депозита који полажу лица која учествују на усменом јавном надметању;
- 6) рок у којем је купац непокретности дужан да уплати износ за који му је непокретност продата.

На непокретности продатој јавним надметањем или на други начин не постоји право рекламације.

Продаја непокретности путем усменог јавног надметања

Члан 109.

Продаја непокретности врши се у седишту организационе јединице Пореске управе која ту продају спроводи.

На усменом јавном надметању могу учествовати само лица која су положила депозит.

Депозит из става 2. овог члана полаже се на рачун Пореске управе у висини од 5% утврђене почетне вредности непокретности.

Понуђачима чија понуда није прихваћена депозит се враћа одмах по закључењу јавног надметања.

Заинтересовани понуђачи имају право да најкасније до дана одржавања јавне продаје разгледају непокретност која је предмет јавне продаје.

На првом усменом јавном надметању непокретност се не може продати по цени нижој од 75% утврђене почетне вредности.

Ако се непокретност не прода на првом усменом јавном надметању, закључком се одређује и заказује друго у року од осам дана од дана одржавања првог јавног надметања.

На другом усменом јавном надметању непокретност се не може продати по цени нижој од 50% утврђене почетне вредности.

Ако непокретност не буде продата ни на другом усменом јавном надметању, јавна надметања се понављају на начин из става 7. овог члана, са најнижом ценом од једне трећине утврђене почетне вредности, све до продаје непокретности, односно истека рока из члана 110. став 1. овог закона.

Непокретност се може продати по цени нижој од утврђене почетне вредности, односно по цени нижој од 50% утврђене почетне вредности, ако се са тим писмено сагласи порески обвезник.

О току усменог јавног надметања саставља се записник.

По окончању продаје непокретности путем усменог јавног надметања, Пореска управа доноси решење о продаји непокретности.

Продаја непокретности непосредном погодбом

Члан 110.

Ако непокретност не буде продата по правилима о усменом јавном надметању у року од три месеца од дана доношења закључка о одређивању јавне продаје усменим јавним надметањем, директор Пореске управе закључком одређује продају непокретности непосредном погодбом.

У случају из става 1. овог члана, непокретност се не може продати по цени нижој од једне трећине утврђене почетне вредности.

О току непосредне погодбе саставља се записник.

По окончању продаје непокретности непосредном погодбом, Пореска управа доноси решење о продаји непокретности.

Ако се непокретност не може продати ни путем непосредне погодбе у року од шест месеци од дана доношења закључка из члана 108. став 2. овог закона, Пореска управа ће донети решење којим непокретност преноси у својину Републике у вредности једне трећине утврђене почетне вредности.

Решење из става 5. овог члана доставља се пореском обвезнику и органу надлежном за регистар непокретности.

Пореска управа намирује приоритетно хипотекарно потраживање до једне трећине утврђене почетне вредности непокретности.

По намирењу потраживања приоритетних поверилаца, Пореска управа доставља доказ о намирењу органу надлежном за вођење регистра, са налогом да се хипотека брише.

Купци не могу бити, по основу јавног надметања или по основу непосредне погодбе, порески обвезник и лица запослена у Пореској управи, као ни са њима повезана лица.

Забрана за лица из става 9. овог члана односи се и на препродају купљене непокретности, њено давање у закуп, на поклон или на коришћење тим лицима, у периоду од годину дана по извршеној продаји.

Поступак са оствареним приходом од продаје непокретности

Члан 111.

Купац непокретности дужан је да уплати износ за који му је непокретност продата у року од осам дана од дана закључења усменог јавног надметања, по умањењу тог износа за положени депозит, који постаје део плаћене цене.

У случају да купац у остављеном року не уплати износ за који му је непокретност продата, продаја се решењем оглашава неважећом, а купац губи право на повраћај положеног депозита.

У случају постојања приоритетног хипотекарног потраживања другог повериоца на продатој непокретности, из износа одређеног у ставу 1. овог члана прво се намирује потраживање тог повериоца у складу са чланом 110. став 7. овог закона.

По извршеној уплати износа за који је непокретност продата усменим јавним надметањем, односно непосредном погодбом и коначности решења о продаји непокретности из члана 109. став 12. и члана 110. став 4. овог закона, Пореска управа доноси решење о предаји непокретности купцу.

Решење о продаји непокретности купцу из члана 109. став 12. и члана 110. став 4. овог закона доставља се и пореском обвезнику и органу надлежном за вођење регистра непокретности.

По коначности решења о намирењу приоритетног хипотекарног повериоца из члана 110. став 7. овог закона, Пореска управа доставља то решење, уз доказ да је извршена уплата, органу надлежном за вођење регистра непокретности, ради брисања хипотеке на непокретности.

На заштиту купца и његових права, као и на све остало што није посебно уређено овим законом у вези са продајом непокретности, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује извршни поступак.

Проглашење несолвентности

Члан 112.

Када се у поступку принудне наплате утврди да порески обвезник нема имовину из које се порески дуг принудном наплатом може намирити, односно да му је имовина која се предаје Републици по вредности мања од пореског дуга, Пореска управа ће решењем констатовати његову привремену несолвентност и покренути стечајни поступак, у својству повериоца, у складу са законом, ако је порески обвезник правно лице.

Ако порески обвезник поново постане солвентан, Пореска управа ставља ван снаге решење о проглашеној несолвентности и наставља поступак принудне наплате.

Глава шеста

ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА И НАПЛАТЕ ПОРЕЗА ПО ОСНОВУ СЕКУНДАРНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Утврђивање и наплата пореза по основу секундарне пореске обавезе

Члан 113.

Порез по основу секундарне пореске обавезе из члана 31. овог закона утврђује Пореска управа решењем.

Решење из става 1. овог члана не доноси се ако је пореска обавеза престала на начин из члана 23. овог закона.

Ако законом није друкчије прописано, решење из става 1. овог члана доноси се само ако предузетим мерама принудне наплате према пореском обвезнику порез није наплаћен.

Ограничење из става 3. овог члана не примењује се у случају из члана 31. став 2. тач. 3)–5) овог закона.

Наплата пореза по основу секундарне пореске обавезе врши се сходном применом одредаба овог закона којим се уређује наплата пореза.

Глава седма

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ПРЕСТАНКА ПОРЕСКОГ ДУГА

Застарелост

Члан 114.

Право Пореске управе на утврђивање пореза и споредних пореских давања, покретање прекршајног поступка, као и право пореског обвезника на повраћај пореза и споредних пореских давања, застарева за три године од дана када је застарелост почела да тече.

Право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече.

Ако порески обвезник не поднесе пореску пријаву, у складу са законом, као и у случају избегавања плаћања пореза, право на утврђивање пореза и споредних пореских давања и покретање прекршајног поступка застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече.

Застарелост права на утврђивање пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је требало утврдити порез, односно споредно пореско давање.

Застарелост права на покретање прекршајног поступка почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је учињен прекршај.

Застарелост права на наплату пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је утврђен порез, односно споредно пореско давање.

Застарелост права на повраћај пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је порески обвезник стекао право на повраћај.

Одредбе ст. 1–7. овог члана не примењују се на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Отпис пореза

Члан 115.

Влада може, на предлог министра, донети одлуку о делимичном или потпуном отпису пореза и споредних пореских давања пореског обвезника који се продаје у поступку приватизације, односно који је у поступку реструктурирања.

Пореска управа решењем ће отписати дуг по основу пореза и споредних пореских давања када се стекну услови из члана 22. став 4. овог закона.

Део трећи

ПОРЕСКА КОНТРОЛА

Глава прва

ОПШТЕ О ПОРЕСКОЈ КОНТРОЛИ

Појам пореске контроле

Члан 116.

Пореска контрола је поступак провере и утврђивања законитости и правилности испуњавања пореске обавезе, који врши Пореска управа, у складу са овим законом.

Ако се у пореској контроли утврде неправилности или пропусти у извршавању обавеза из порескоправног односа, пореском обвезнику се налаже да их отклони.

Облици пореске контроле

Члан 117.

У поступку пореске контроле Пореска управа, у складу са законом, обавља:

- 1) канцеларијску контролу;
- 2) теренску контролу;
- 3) радње у циљу откривања пореских кривичних дела.

План пореске контроле

Члан 118.

Пореска контрола врши се на основу годишњег плана, односно ванредног плана, који доноси директор Пореске управе, а који је заснован на оцени пореског значаја и пореског ризика пореског обвезника.

При утврђивању плана из става 1. овог члана, обавезно се има у виду и процена утицаја пореске контроле на ефикасност наплате пореза у одређеним делатностима.

Глава друга

КАНЦЕЛАРИЈСКА КОНТРОЛА

Појам канцеларијске контроле

Члан 119.

Канцеларијска контрола представља скуп радњи којима Пореска управа проверава тачност, потпуност и усклађеност са законом, односно другим прописом података исказаних у пореској пријави, као и пореском билансу, рачуноводственим извештајима и другим евиденцијама (у даљем тексту: *други извештаји*) пореског обвезника, упоређивањем са подацима из пореског књиговодства и других службених евиденција које води, односно којима располаже Пореска управа.

Канцеларијску контролу врши, у просторијама Пореске управе, порески инспектор, осим радњи контроле пријема и обраде пореске пријаве и других извештаја, које врше службеници Пореске управе одређени за те послове.

Обрада пореске пријаве и других извештаја пореског обвезника

Члан 120.

У поступку канцеларијске контроле пријема и обраде, проверава се математичка тачност, формална исправност и потпуност пореске пријаве и других извештаја, које порески обвезник, у складу са законом, доставља Пореској управи.

Ако се у поступку обраде пореске пријаве и других извештаја утврди да постоји математичка грешка, Пореска управа ће донети решење

којим се пореском обвезнику налаже да плати разлику или утврђује износ повраћаја пореза.

Ако се у поступку обраде пореске пријаве и других извештаја утврди да су формално неисправни, погрешно попуњени или непотпуни, порески инспектор ће закључком наложити пореском обвезнику да, у року од три дана, отклони грешке, односно допуни пријаву или друге извештаје.

Ако порески обвезник не поступи по закључку из става 3. овог члана, сматраће се да пореска пријава, односно други извештај нису поднети Пореској управи.

Учешће пореског обвезника у поступку канцеларијске контроле

Члан 121.

Порески обвезник дужан је да, на позив Пореске управе, непосредно или преко пореског пуномоћника, учествује у даљем поступку канцеларијске контроле и да пружи тражена објашњења и документацију у року који одреди Пореска управа.

Неодазивање позиву из става 1. овог члана не одлаже поступак канцеларијске контроле.

Промена пореске обавезе по налазу канцеларијске контроле

Члан 122.

Ако се у поступку канцеларијске контроле утврди постојање неправилности у погледу висине пореске обавезе, порески инспектор је дужан да сачини записник о контроли.

Порески обвезник има право да у року од три дана од дана пријема записника о канцеларијској контроли поднесе примедбе на тај записник.

Порески инспектор је дужан да примедбе из става 2. овог члана размотри у року од три дана од дана пријема и сачини допуну записника.

На основу записника из ст. 1. и 3. овог члана, Пореска управа доноси решење о утврђивању пореза из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) овог закона.

Глава трећа

ТЕРЕНСКА КОНТРОЛА

Појам теренске контроле

Члан 123.

Теренска контрола врши се у пословним просторијама пореског обвезника или на другом месту које одреди руководилац организационе јединице Пореске управе где је порески обвезник регистрован.

Теренску контролу обавља порески инспектор на основу налога за контролу.

Порески инспектор у току теренске контроле користи и податке прикупљене на начин из члана 120. став 1. овог закона.

Теренска контрола великих пореских обвезника врши се у складу са њиховим фискалним значајем, на начин који ближе уређује министар.

Отпочињање теренске контроле

Члан 124.

Налог за теренску контролу Пореска управа доставља пореском обвезнику непосредно пре почетка контроле.

Пре почетка теренске контроле, порески инспектор је дужан да покаже службену легитимацију пореском обвезнику.

Пореска управа може да одложи почетак спровођења теренске контроле ако порески обвезник поднесе усмени приговор одмах по пријему налога из става 1. овог члана, наводећи разлоге за одлагање контроле, с тим што је у року од 24 часа од пријема налога дужан да достави приговор у писменом облику Пореској управи.

Ако порески инспектор оцени да је усмени приговор изјављен да би се ометала теренска контрола, отпочеће поступак контроле и навести у записнику разлоге на основу којих је донео такву одлуку.

По приговору из става 3. овог члана, Пореска управа доноси закључак против којег није допуштен правни лек.

Место теренске контроле

Члан 125.

Порески обвезник дужан је да, ако се теренска контрола врши у његовим пословним просторијама, обезбеди одговарајуће место за рад пореског инспектора.

Ако не постоји одговарајући простор за вршење теренске контроле, уз пристанак пореског обвезника, контрола се може обавити у његовим стамбеним просторијама, односно на другом месту које одреди Пореска управа, у складу са чланом 123. став 1. овог закона.

Ако се теренска контрола не обавља у пословним просторијама пореског обвезника, порески инспектор је дужан да прегледа просторије и о томе сачини белешку, која се уноси у записник из члана 128. овог закона.

Порески инспектор има право да уђе на земљиште и у пословне просторије пореског обвезника, а по одобрењу суда и у стан пореског обвезника, ради вршења контроле.

Пореском обвезнику или његовом пуномоћнику, односно заступнику мора се пружити могућност да присуствују прегледу земљишта, просторија, односно стана из става 4. овог члана.

Ако лица из става 5. овог члана не користе могућност да присуствују прегледу земљишта, просторија, односно стана, а порески инспектор оцени да се на тај начин онемогућава или одлаже спровођење пореске контроле, обавиће контролу из става 4. овог члана и без њиховог присуства, уз присуство два пунолетна сведока.

Чињенице из става 6. овог члана порески инспектор уноси у записник.

Време теренске контроле

Члан 126.

Теренска контрола обавља се у току радног времена пореског обвезника, а изузетно и по истеку радног времена, ако то налаже сврха контроле или ако порески обвезник на то пристане.

Порески инспектор може привремено запечатити пословни или складишни простор пореског обвезника по истеку радног времена пореског обвезника.

Мера из става 2. овог члана остаје најдуже до почетка радног времена пореског обвезника првог наредног радног дана.

О мери из става 2. овог члана доноси се закључак, против којег правни лек није допуштен.

Обавеза учествовања пореског обвезника у поступку теренске контроле

Члан 127.

Порески обвезник је дужан да учествује у утврђивању чињеничног стања и даје обавештења и изјаве на захтев пореског инспектора.

Порески обвезник је дужан да пореском инспектору омогући увид у стање сировина, репродукционог материјала, полупроизвода, готових производа и робе (у даљем тексту: *роба*) и опреме, као и да омогући увид у пословне књиге, евиденције и другу документацију или исправе.

Ако није у могућности да присуствује теренској контроли, порески обвезник ће одредити лице које, у његово име, извршава обавезе из ст. 1. и 2. овог члана.

Неизвршавање обавеза из ст. 1–3. овог члана пореског обвезника не одлаже вршење теренске контроле.

Порески инспектор може захтевати податке, односно увид у документацију и од запослених код пореског обвезника или других лица.

Порески инспектор захтев из става 5. овог члана саопштава усмено.

Лица из става 5. овог члана дужна су да податке којима располажу, односно документацију учине доступним пореском инспектору.

Записник

Члан 128.

Порески инспектор саставља записник о теренској контроли.

Свака страница записника мора бити означена редним бројем и потписана.

Записник о теренској контроли доставља пореском обвезнику, у року од три дана од дана завршетка контроле.

На записник о теренској контроли порески обвезник има право да поднесе примедбе у року од пет дана од дана пријема записника.

Ако су примедбе поднете на страном језику у року из става 4. овог члана, сматраће се да су благовремено поднете ако се у року од наредна два дана достави превод примедби на српски језик.

Ако су у примедбама изнети нови докази и чињенице, због којих би требало променити чињенично стање утврђено у записнику или изменити раније правне оцене, порески инспектор ће о таквим доказима и чињеницама или о новим правним оценама саставити допунски записник.

На допунски записник из става 6. овог члана не може се изјавити приговор.

Ако се на основу записника, односно допунског записника о теренској контроли утврди да нема основа за измену пореске обавезе, о томе се порески обвезник обавештава у писменој форми, у року од 30 дана од дана уручења записника, односно допунског записника.

Пореско решење које се доноси у теренској контроли

Члан 129.

Ако се у поступку теренске контроле утврди да порески обвезник није применио, или није правилно применио прописе приликом утврђивања пореза које обвезник сам врши, на основу записника о извршеној теренској контроли, односно допунског записника, доноси се решење из члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) овог закона.

Пореска управа доноси решење из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана достављања записника, односно допунског записника о теренској контроли.

Глава четврта

МЕРЕ ЗА ОТКЛАЊАЊЕ УТВРЂЕНИХ ПОВРЕДА ЗАКОНА И НЕПРАВИЛНОСТИ У ПРИМЕНИ ПРОПИСА

Мере одузимања робе у току пореске контроле

Члан 130.

У току пореске контроле порески инспектор одузеће робу у случајевима:

- 1) када постоји сумња да су роба или сировине, односно репродукциони материјал, употребљени, набављени без плаћеног пореза или на неки други, супротан прописима, начин, а порески обвезник нема доказа да их је набавио у складу са прописима и уз плаћање пореза, ако је оно прописано;
- 2) када робу ставља у промет лице које није регистровано, односно овлашћено за обављање те делатности;
- 3) када се врши производња робе ради стављања у промет, односно када се врши промет робе, а роба није прописно евидентирана у пословним књигама и другим прописаним евиденцијама;
- 4) када се врши транспорт робе без прописане документације (отпремница, товарни лист, рачун и сл.);
- 5) када се роба продаје ван регистрованих пословних просторија или другог места одређеног за продају од стране надлежног органа.

У случају из става 1. овог члана порески инспектор одузеће и превозно или друго средство којим се роба транспортује, односно ставља у промет, ако је вредност робе већа од једне трећине вредности тог средства.

Превозно или друго средство одузеће се и када вредност робе није већа од једне трећине вредности тог средства, ако је оно, после фабричке израде, додатно опремљено посебним простором за скривање или тајно транспортовање робе.

Мере привремене забране обављања делатности у току пореске контроле

Члан 131.

У току пореске контроле порески инспектор може пореском обвезнику изрећи забрану вршења делатности у трајању до 30 дана ако утврди да се:

- 1) делатност обавља тако да робу и услуге не прати веродостојна документација од значаја за утврђивање пореза (отпремница, фактура, изјава купца и др.);
- 2) избегава утврђивање и плаћање пореза тако што се не уплаћује дневни пазар, у складу са прописима;
- 3) избегава утврђивање и плаћање пореза радним ангажовањем лица која немају закључен уговор о раду или други акт о радном ангажовању донет у складу са прописима о радним односима, као и ако та лица нису, у складу са прописима, пријављена надлежној организацији обавезног социјалног осигурања;
- 4) промет од продаје роба или пружања услуга не региструје преко фискалне касе или на други прописани начин.

Мере после обављене пореске контроле

Члан 132.

Ако се у поступку пореске контроле утврди да постоје околности које указују да је почињен порески прекршај, на основу записника, односно допунског записника из члана 128. овог закона, Пореска управа доноси решење из члана 129. овог закона.

Решењем из става 1. овог члана налаже се пореском обвезнику да у року одређеном решењем отклони утврђене повреде закона, односно неправилности у примени прописа.

Ако порески обвезник не поступи по решењу из става 1. овог члана у остављеном року, Пореска управа предузима мере:

- 1) забране располагања средствима на рачуну, осим у сврху измирења обавеза по основу пореза;
- 2) привремене забране обављања делатности;
- 3) привремене забране обављања појединих послова;

- 4) привременог одузимања документације;
- 5) привремене забране отуђења ствари у случају основане сумње да ће порески обвезник осујетити, односно онемогућити измиривање пореске обавезе.

Мере из става 3. овог члана може наложити и порески инспектор у случају из члана 130. став 1. овог закона, у току или по завршетку пореске контроле.

Дејство мера из става 3. овог члана траје док порески обвезник не отклони утврђене повреде закона, односно неправилности у примени прописа.

Решење о мерама

Члан 133.

Мере из чл. 130. и 131. и члана 132. став 4. овог закона порески инспектор наређује решењем.

Порески инспектор може мере из члана 130. овог закона наредити усменим решењем, када оцени да је угрожена наплата пореза.

Констатација о донетом усменом решењу уноси се у записник о пореској контроли.

Мере из члана 132. став 3. овог закона доноси решењем Пореска управа.

Поступак са стварима одузетим у поступку контроле

Члан 134.

Кад порески инспектор нареди меру одузимања ствари из члана 130. овог закона, дужан је да их ускладишти на месту одређеном актом министра из става 5. овог члана.

Ако је одузета ствар подложна кварињу или ако њено чување изискује велике трошкове, Пореска управа продаће ту ствар без одлагања.

Продаја ствари из става 2. овог члана врши се по поступку који се примењује у принудној наплати.

По коначности решења из члана 133. став 1. овог закона, односно по окончању поступка покренутог у складу са одредбама члана 138. овог закона, одузете ствари, осим ствари из става 2. овог члана, продају се путем јавне продаје, односно преко трговачке мреже, а одузете цигарете без контролне акцизне маркице комисијски се уништавају.

Поступак са стварима из ст. 2–4. овог члана ближе уређује министар.

Средства остварена продајом ствари, по одбитку трошкова, уплаћују се у буџет Републике.

Глава пета

ОТКРИВАЊЕ ПОРЕСКИХ КРИВИЧНИХ ДЕЛА

Пореска полиција

Члан 135.

Откривање пореских кривичних дела и њихових извршилаца обавља Пореска полиција.

Пореска кривична дела су кривична дела уређена овим законом.

Ради откривања пореских кривичних дела и њихових извршилаца, Пореска полиција у преткривичном поступку може да поступа као орган унутрашњих послова и овлашћена је да, у складу са законом и у сарадњи с овим органом, предузима потражне радње, изузев ограничења кретања, као и да позове и саслуша осумњиченог, без права на његово принудно довођење.

Облик и начин остваривања сарадње из става 3. овог члана споразумно ће својим актом ближе уредити министар финансија и економије и министар унутрашњих послова.

Достављање извештаја Пореској полицији

Члан 136.

Ако порески инспектор у поступку пореске контроле утврди да чињенице и околности указују на постојање основа сумње да је извршено пореско кривично дело, дужан је да о томе састави извештај и да га, заједно са прибављеним доказима, одмах достави надлежном руководиоцу Пореске управе.

Надлежни руководиоца Пореске управе из става 1. овог члана дужан је да у року од 24 сата од пријема извештаја из става 1. овог члана тај извештај са доказима проследи руководиоцу Пореске полиције.

Ако порески инспектор у поступку пореске контроле утврди да чињенице и околности указују на постојање основа сумње да је извршено кривично дело из других области, или прекршај за који Пореска управа није надлежна, Пореска управа подноси кривичну, односно прекршајну пријаву надлежном државном органу.

Подношење кривичне пријаве

Члан 137.

На основу прикупљених обавештења Пореска полиција саставља кривичну пријаву, у којој наводи доказе за које је сазнала приликом прикупљања обавештења и подноси је државном тужиоцу.

Уз кривичну пријаву из става 1. овог члана достављају се и документација, прибављени извештаји, изјаве и други материјали који су релевантни за успешно вођење поступка.

Ако Пореска полиција, после подношења кривичне пријаве, сазна за нове чињенице, доказе или трагове кривичног дела, дужна је да прикупи потребна обавештења и извештај о томе, као допуну кривичне пријаве, достави државном тужиоцу.

Пореска полиција дужна је да у кривичном поступку сарађује са судом и тужилаштвом.

Поступак по кривичној пријави

Члан 138.

Државни тужилац дужан је да узме у разматрање кривичну пријаву из члана 137. став 1. овог закона у року од три дана од дана пријема.

Државни тужилац дужан је да о својој одлуци по кривичној пријави обавести руководиоца Пореске полиције у року од осам дана од дана доношења одлуке.

Пријава надлежном органу

Члан 139.

Ако се у поступку из члана 135. став 3. овог закона утврди да у радњама лица нема елемената кривичног дела, већ оне представљају друга кажњива дела, инспектор Пореске полиције ће поднети одговарајућу пријаву надлежном органу.

Надлежни орган из става 1. овог члана дужан је да узме у разматрање пријаву у року од три дана од дана пријема.

Надлежни орган којем је поднета пријава из става 1. овог члана дужан је да о исходу поступка обавести руководиоца Пореске полиције у року од осам дана од дана доношења одлуке поводом пријаве.

Чињенице и доказе од значаја за висину пореске обавезе, утврђене у поступку из члана 135. став 3. овог закона, инспектор Пореске полиције доставља организационој јединици Пореске управе где је порески обвезник регистрован.

Део четврти
ПОСТУПАК ПО ПРАВНОМ ЛЕКУ
Допуштеност жалбе

Члан 140.

Против пореског управног акта којим је одлучено о појединачним правима и обавезама из порескоправног односа може се поднети жалба.

Жалба се може поднети и када по захтеву пореског обвезника за доношење пореског управног акта решење није донето у прописаном року.

Против коначног пореског управног акта може се покренути управни спор, ако законом није друкчије прописано.

Тужба у управном спору може се поднети, као да је жалба одбијена, и онда када подносилац тужбе истакне да о његовој жалби одлука није донета у законском року.

Поднета тужба не одлаже извршење пореског управног акта.

Право на подношење жалбе

Члан 141.

Жалбу може поднети лице о чијим је правима или обавезама одлучено у првостепеном пореском поступку и лице које има правни интерес.

Рок за жалбу

Члан 142.

Жалба се подноси у року од 15 дана од дана пријема пореског управног акта, осим ако законом није друкчије прописано.

Подношење жалбе

Члан 143.

Жалба се подноси надлежном другостепеном пореском органу, а предаје се непосредно или препорученом поштом, односно изјављује на записник првостепеном пореском органу.

Жалба поднета у законском року ненадлежном органу сматра се као благовремено поднета надлежном органу.

У жалби се наводе порески управни акт против којег се подноси жалба, жалбени разлози и докази за поништење, измену или укидање тог акта.

У поступку по жалби терет доказивања је на жалиоцу.

Подносилац жалбе дужан је да жалбу потпише.

Поступање првостепеног органа по жалби

Члан 144.

Недопуштено, неблаговремену или од неовлашћеног лица изјављену жалбу првостепени порески орган одбациће закључком.

Против закључка из става 1. овог члана може се поднети жалба у року од осам дана од дана пријема закључка.

Првостепени порески орган може усвојити жалбу и порески управни акт изменити ако:

- 1) оцени да је жалба оправдана и да није потребно спроводити ново утврђивање чињеница;
- 2) оцени да је спроведени поступак био непотпун, а то је могло бити од утицаја на решавање;
- 3) жалилац у жалби износи нове чињенице и доказе који би могли бити од утицаја на друкчије решавање ствари;
- 4) жалиоцу није, а морало је бити, омогућено да учествује у поступку;
- 5) је жалилац пропустио да учествује у поступку, али је у жалби оправдао то пропуштање.

У случају из става 3. тачка 1) овог члана не спроводи се допунски поступак, а у случају из става 3. тач. 2) – 5) овог члана допунски поступак се спроводи.

Против новог пореског управног акта из става 3. овог члана може се поднети жалба.

Првостепени орган може изменити нови порески управни акт из става 3. овог члана све док жалбу не достави на решавање другостепеном органу.

У случају из става 3. овог члана првостепени порески орган одлучиће у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Орган надлежан за решавање по жалби

Члан 145.

О жалби против првостепеног пореског управног акта одлучује надлежни другостепени порески орган одређен овим законом.

Странке у поступку по жалби

Члан 146.

Странке у поступку по жалби су:

- 1) жалилац;
- 2) лице које има правни интерес.

Правно дејство жалбе

Члан 147.

Жалба не одлаже извршење пореског управног акта.

Изузетно, другостепени порески орган може одложити извршење пореског управног акта против којег је изјављена жалба, ако порески обвезних документује да би плаћањем пореза или споредних пореских давања пре коначности побијаног акта претрпео битну економску штету.

Закључак о одлагању извршења, против којег жалба није допуштена, доноси по хитном поступку другостепени порески орган.

По жалби другостепени порески орган мора одлучити у року од 50 дана од дана предаје жалбе.

Ако се поступак по жалби оконча на начин из члана 152. став 3. овог закона, првостепени порески орган је дужан да поступи по налогу другостепеног пореског органа у року од 20 дана од дана пријема другостепеног решења.

Ако је на основу пореског решења против којег је изјављена жалба покренут поступак принудне наплате, а поступак по жалби се не оконча у року из ст. 4. и 5. овог члана, принудна наплата се прекида закључком док се пореском обвезнику не достави решење по жалби, односно док првостепени порески орган не поступи по налогу другостепеног пореског органа.

Одустанак од жалбе

Члан 148.

Подносилац жалбе може одустати од жалбе до доношења решења по жалби.

Ако порески обвезник одустане од жалбе, поступак по жалби обуставља се закључком.

Одустанком од жалбе порески обвезник не губи право на нову жалбу ако рок за жалбу није истекао.

Привремени прекид поступка

Члан 149.

Ако одлука по жалби зависи од претходног питања које је предмет судског спора или је у надлежности другог управног органа, другостепени порески орган закључком привремено прекида поступак по жалби до решавања претходног питања.

Решавање другостепеног пореског органа по жалби

Члан 150.

Ако је жалба недопуштена, неблагоприятна или изјављена од неовлашћеног лица, а првостепени порески орган је пропустио да је због тога одбаци, одбациће је другостепени порески орган.

Ако жалбу не одбаци, другостепени порески орган узима предмет у решавање.

Другостепени порески орган може да:

- 1) одбије жалбу;
- 2) поништи порески управни акт у целости или делимично;
- 3) измени порески управни акт.

Одбијање жалбе

Члан 151.

Другостепени порески орган ће одбити жалбу када утврди да је првостепени поступак правилно спроведен и да је порески управни акт правилно и на закону заснован, а жалба неоснована.

Другостепени порески орган одбиће жалбу и када нађе да је у првостепеном поступку било недостатака, али да су они такви да нису могли утицати на решење пореске управне ствари.

Ако другостепени порески орган нађе да је првостепени порески управни акт заснован на закону, али због других разлога, а не због оних наведених у акту, он ће у свом решењу навести те разлоге, а жалбу одбити.

Поништавање пореског управног акта

Члан 152.

Ако другостепени порески орган утврди да су у првостепеном пореском поступку чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на решавање пореске управне ствари, или да је диспозитив побијаног пореског управног акта нејасан или је у противречности с образложењем, он ће допунити поступак и отклонити изложене недостатке, сам или преко првостепеног пореског органа или замољеног органа.

Ако другостепени порески орган нађе да се на основу чињеница утврђених у допунском поступку пореска управна ствар мора решити друкчије него што је решена у првостепеном пореском управном акту, он ће решењем поништити првостепени порески управни акт и сам решити пореску управну ствар.

Ако другостепени порески орган нађе да ће недостатке првостепеног пореског поступка брже и економичније отклонити првостепени порески орган, он ће својим решењем поништити првостепени порески управни акт и вратити предмет првостепеном пореском органу на поновни поступак. У том случају другостепени порески орган дужан је да својим решењем укаже првостепеном пореском органу у којем погледу треба да допуни поступак, а првостепени орган дужан је да у свему поступи по другостепеном решењу и да без одлагања, а најкасније у року од 20 дана од дана пријема другостепеног решења, донесе ново решење.

Против новог решења из става 3. овог члана допуштена је жалба.

Ако другостепени порески орган утврди да су у првостепеном пореском управном акту погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис на основу којег се решава ствар, или ако нађе да је на основу слободне оцене требало донети друкчије решење, он ће својим решењем поништити првостепени порески управни акт и сам решити ствар.

Ако другостепени порески орган утврди да је порески управни акт правилан у погледу утврђених чињеница и у погледу примене закона, али да се циљ због којег је акт донет може постићи и другим средствима повољнијим за пореског обвезника, он ће изменити првостепени порески управни акт у том смислу.

Оглашавање пореског управног акта ништавим

Члан 153.

Ако другостепени порески орган утврди да је у првостепеном поступку учињена неправилност која чини порески управни акт ништавим, огласиће такав акт ништавим, као и онај део поступка који је спроведен после те неправилности.

Ако другостепени порески орган утврди да је првостепени порески управни акт донео ненадлежни орган, он ће тај акт по службеној дужности поништити и доставити предмет надлежном органу на решавање.

Поништавање и измена пореског решења у вези с управним спором

Члан 154.

Порески орган против чијег је решења благовремено покренут управни спор може, до окончања спора, да поништи или измени своје решење из оних разлога из којих би суд могао да поништи то решење.

Поништавање или измена решења из става 1. овог члана може се извршити само ако се на тај начин отклања неправилност или незаконитост у поступку доношења решења и ако се тиме порески обвезник не доводи у неповољнији положај.

Пореско решење из става 1. овог члана доставља се пореском обвезнику и надлежном суду.

Део пети

ПРАВНА ПОМОЋ У ПОРЕСКИМ СТВАРИМА

Опште одредбе

Члан 155.

Правна помоћ, у смислу овог закона, је помоћ коју државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе пружају Пореској управи достављањем информација или применом одређених мера потребних за спровођење пореског поступка, а на основу захтева Пореске управе.

Услови пружања правне помоћи

Члан 156.

Пореска управа може захтевати правну помоћ у пореском поступку ако:

- 1) не може сама да обави службену радњу;
- 2) не располаже одговарајућим уређајима или средствима, неопходним за обављање службене радње;
- 3) би службену радњу могла да обави само уз значајно већи трошак него замољени орган, односно организација.

Ако замољени орган, односно организација одбије да пружи тражену правну помоћ или не одговори на захтев Пореске управе у остављеном року, Пореска управа обавештава министра.

Међународна правна помоћ

Члан 157.

Међународном правном помоћи, у смислу овог закона, сматра се право Пореске управе да се у току пореског поступка обрати за пружање правне помоћи иностраном пореском органу, као и обавеза Пореске управе да такву помоћ пружи иностраном пореском органу.

Пружање међународне правне помоћи заснива се на међународним уговорима.

Ако пружање међународне правне помоћи није уређено међународним уговором, правна помоћ ће се пружити под условима:

- 1) ако постоји реципроцитет;
- 2) ако се држава која прима правну помоћ обавезе да примљене информације и документацију користи само у сврху пореског, прекршајног или кривичног поступка, као и да ће бити доступне само лицима, органима управе, односно правосудним органима надлежним за одређени порески предмет или спровођење прекршајног, односно кривичног поступка у вези са тим предметом;
- 3) ако држава којој се пружа правна помоћ изрази спремност да код пореза на доходак, добит и имовину споразумно избегне могуће двоструко опорезивање одговарајућим разграничењем пореске јурisdикције;
- 4) ако задовољење замолнице не угрожава јавни поредак или друге битне интересе Републике;
- 5) ако не постоји опасност да би пружање правне помоћи довело до одавања службене или професионалне тајне или да би се резидентном пореском обвезнику могла нанети штета већих размера.

Обавезе државних органа и организација и органа територијалне аутономије и локалне самоуправе

Члан 158.

Државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе дужни су да Пореској управи по службеној дужности доставе чињенице које су сазнали вршећи послове из своје надлежности, а које су од значаја за утврђивање пореске обавезе.

Правна помоћ у односима са Републиком Црном Гором

Члан 159.

Пружање правне помоћи у односима са Републиком Црном Гором заснива се на споразуму надлежних државних органа Републике и Републике Црне Горе.

Правна помоћ из става 1. овог члана пружа се ако постоји реципроцитет.

Влада може одлучити о престанку реципроцитета, на образложени предлог министра.

Део шести

НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА ПОРЕСКЕ УПРАВЕ

Надлежност Пореске управе

Члан 160.

Пореска управа:

- 1) врши регистрацију пореских обвезника додељивањем ПИБ и води јединствен регистар пореских обвезника;
- 2) врши утврђивање пореза у складу са законом;
- 3) врши пореску контролу у складу са законом;
- 4) врши редовну и принудну наплату пореза и споредних пореских давања;
- 5) открива пореска кривична дела и њихове извршиоце и у вези са тим предузима законом прописане мере;
- 6) покреће и води првостепени и другостепени прекршајни поступак и изриче казне и заштитне мере за пореске прекршаје;
- 7) одлучује о жалбама изјављеним против решења донетих у пореском поступку;

- 8) стара се о примени међународних уговора о избегавању двоструког опорезивања;
- 9) развија јединствени порески информациони систем;
- 10) води пореско књиговодство;
- 11) планира и спроводи обуку запослених;
- 12) пружа стручну помоћ пореским обвезницима у примени пореских прописа, у складу са кодексом понашања запослених у Пореској управи;
- 13) обезбеђује јавност у раду;
- 14) обавља друге послове у складу са законом.

Пореска полиција

Члан 161.

За извршавање послова на откривању и пријављивању пореских кривичних дела и њихових извршилаца образује се Пореска полиција, као посебна организациона јединица Пореске управе.

Пореска полиција планира, организује и извршава послове из става 1. овог члана, у складу са законом.

Пореском полицијом руководи главни инспектор Пореске полиције кога, на предлог министра, поставља Влада.

Службена значка и легитимација

Члан 162.

Инспектору пореске полиције издаје се службена значка и легитимација овлашћеног службеног лица.

Инспектор пореске полиције у обављању послова мора имати службену значку и легитимацију.

Акт о службеној легитимацији инспектора пореске полиције, пореског инспектора и пореског извршитеља, као и о службеној значки инспектора пореске полиције доноси министар.

Пореско књиговодство

Члан 163.

Пореска управа води пореско књиговодство.

Пореско књиговодство води се на начин уређен актом који доноси министар.

Исправа издата на основу података из пореског књиговодства сматра се јавном исправом.

Порески информациони систем

Члан 164.

Информациони систем Пореске управе је јединствен.

Програм развоја информационог система Пореске управе доноси министар, на предлог директора Пореске управе.

Програм из става 2. овог члана садржи нарочито:

- 1) стварање техничких претпоставки за развијање јединственог информационог система Пореске управе;
- 2) развојне правце, динамику изградње и опремања;
- 3) потребна средства и начин њиховог обезбеђивања.

У оквиру свог информационог система, Пореска управа уређује и обезбеђује стандарде, дефиниције, класификације и номенклатуре, кодирање података, технику обраде, пренос и исказивање података.

Овлашћења Пореске управе у пореском и пореском прекршајном поступку

Члан 165.

По жалбама изјављеним против првостепених решења донетих у пореском поступку решава министар или лице које он овласти.

Поступак за изрицање новчаних казни и заштитних мера за пореске прекршаје Пореска управа води по закону којим се уређује прекршајни поступак, ако овим законом није друкчије прописано.

Пореска управа води другостепени поступак по жалбама изјављеним против решења о изрицању новчане казне за порески прекршај.

Ослобађање од трошкова у пореском поступку

Члан 166.

У пореском поступку Пореска управа не плаћа таксе, накнаде и друге трошкове за радње и услуге које јој, у том поступку, пружају државни органи, органи надлежни за вођење регистара, носиоци платног промета и други органи и организације.

Руковођење

Члан 167.

Пореском управом руководи директор.

Директора поставља Влада, на предлог министра.

Директор Пореске управе обезбеђује координацију рада и јединствену примену пореских прописа на целокупној територији Републике, која се остварује актима министра (правилници, наредбе, упутства, обавезне инструкције) и непосредним издавањем упутстава за рад.

На предлог директора Пореске управе, министар уређује:

- 1) унутрашњу организацију и систематизацију радних места у Пореској управи, којом се прописују посебна знања и способности за поједина радна места;
- 2) права и обавезе запослених у Пореској управи из радног односа (звања, плате, накнаде зарада, критеријуми за стимулативно награђивање, признања, вођење дисциплинског поступка и изрицање дисциплинских мера, као и овлашћење за вођење дисциплинског поступка и преношење тог овлашћења);
- 3) стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених у Пореској управи;
- 4) правила понашања запослених у Пореској управи;
- 5) послове који су неспојиви са службеном дужношћу;
- 6) друга питања у складу са законом.

Организационе јединице

Члан 168.

За обављање послова из надлежности Пореске управе образују се организационе јединице.

Начин образовања, број, структура, мрежа и делокруг организационих јединица из става 1. овог члана уређују се актом министра, на предлог директора Пореске управе.

Одређени послови Пореске управе могу се вршити изван седишта организационе јединице, о чему одлучује директор Пореске управе.

Радни односи

Члан 169.

На запослене у Пореској управи примењују се прописи о државној управи, прописи о радним односима и платама у државним органима, као и прописи из области здравственог и пензијско–инвалидског осигурања и образовања, ако овим законом није друкчије прописано.

Лице које је у другом органу, организацији или правном лицу било у радном односу до пет година, а заснива радни однос у Пореској управи на радном месту пореског инспектора или инспектора Пореске полиције, дужно је да у року од шест месеци од заснивања радног односа положи допунски стручни испит, на начин и према програму који доноси министар.

Приправник у Пореској управи, поред стручног испита за запослене у државним органима, полаже и стручни испит на начин и по програму из става 2. овог члана.

Запослени у Пореској управи дужни су да извршавају налоге директора, односно непосредног руководиоца издате ради обављања послова, осим оних којима се налаже извршење радњи које представљају кривично дело.

Запослени у Пореској управи су дужни да послове из своје надлежности обављају и после истека радног времена, суботом, недељом и у дане државних празника, када је то неопходно.

Запослени у Пореској управи не могу обављати послове који су неспојиви са службеном дужношћу, а приликом обављања послова из своје надлежности дужни су да поштују правила понашања запослених у Пореској управи.

Запослени су дужни да се стручно образују, оспособљавају и усавршавају према програму Пореске управе.

Инспектору Пореске полиције рачуна се увећани стаж осигурања, тако што се сваких 12 месеци ефективно проведених на раду рачуна као 16 месеци стажа осигурања.

Инспектору Пореске полиције код кога настану промене у психофизичком или општем здравственом стању, које га чине неспособним за вршење послова инспектора Пореске полиције, престаје радни однос, ако не постоји могућност распоређивања на друге послове у Пореској управи.

Променом психофизичког или општег здравственог стања из става 9. овог члана сматра се губитак радне способности у смислу прописа о пензијско–инвалидском осигурању, а инспектор Пореске полиције коме по том основу престане радни однос има право на инвалидску пензију.

Средства за рад

Члан 170.

Средства за рад Пореске управе обезбеђују се у буџету Републике.

За стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених, пројектовање и изградњу информационог система, набавку опреме за рад, изградњу и куповину пословног простора и стимулативно награђивање запослених, Пореској управи припада:

- 1) 1% од наплаћених споредних пореских давања;
- 2) 10% од наплаћених опорезованих непријављених прихода.

Распоред средстава из става 2. овог члана врши се финансијским планом Пореске управе.

Политичка неутралност

Члан 171.

У вршењу послова из своје надлежности службена лица Пореске управе дужна су да послове обављају у складу са законом, при чему се не могу руководити својим политичким убеђењима.

Део седми

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Глава прва

ПОРЕСКА КРИВИЧНА ДЕЛА

Избегавање плаћања пореза

Члан 172.

Ко, у намери да, у потпуности или делимично, избегне плаћање пореза, даје лажне податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање пореза или такве чињенице не пријави, или ко не утврди порез или га утврди у износу мањем од оног који је у складу са прописом дужан да сам утврди, а износ пореза чије се плаћање због тога избегава прелази 100.000 динара, казниће се затвором до три године и новчаном казном.

Ако износ обавезе из става 1. овог члана чије се плаћање избегава прелази 1.000.000 динара, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном.

Ако износ обавезе из става 1. овог члана чије се плаћање избегава прелази 3.000.000 динара, учинилац ће се казнити затвором од једне године до десет година и новчаном казном.

Предузетнику и одговорном лицу у пореском обвезнику за кривично дело из ст. 1–3. овог члана изриче се и мера безбедности забране вршења самосталне делатности, позива, делатности или дужности од једне године до пет година.

Неуплаћивање пореза по одбитку

Члан 173.

Одговорно лице у правном лицу – пореском плацу, као и предузетник – порески платац који, у намери да не плати порез, не уплати на прописани уплатни рачун јавних прихода износ који је обрачунат на име пореза по одбитку, казниће се затвором до три године и новчаном казном.

Ако износ обрачунатог, а неуплаћеног пореза из става 1. овог члана прелази 1.000.000 динара, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном.

Ако износ обрачунатог, а неуплаћеног пореза из става 1. овог члана прелази 3.000.000 динара, учинилац ће се казнити затвором од једне године до десет година и новчаном казном.

Предузетнику и одговорном лицу у пореском обвезнику за кривично дело из ст. 1–3. овог члана изриче се и мера безбедности забране вршења самосталне делатности, позива, делатности или дужности од једне године до пет година.

Састављање или подношење фалсификованог документа од значаја за опорезивање

Члан 174.

Ко у намери да избегне или умањи пореску обавезу, састави или поднесе фалсификован документ од значаја за утврђивање пореза другом лицу или Пореској управи, казниће се затвором од три месеца до пет година и новчаном казном.

Угрожавање наплате пореза и пореске контроле

Члан 175.

Ко у намери да угрози наплату пореза, који је утврђен њему или другом лицу, у поступку принудне наплате, односно пореске контроле сакрије, отуђи, уништи или учини неупотребљивом ствар која је предмет принудне наплате пореза, односно пореске контроле, или ко даје лажне податке о чињеницама које су од значаја за спровођење принудне наплате пореза,

односно пореске контроле, казниће се затвором до једне године и новчаном казном.

Недозвољен промет акцизних производа

Члан 176.

Ко ставља у промет, односно продаје производе који нису посебно обележени прописаним контролним акцизним маркицама, у складу са законом, казниће се затвором од шест месеци до пет година.

Предузетник, односно одговорно лице у правном лицу које се бави производњом или увозом производа који, у складу са законом, морају бити посебно обележени контролним акцизним маркицама, а не предузме мере да ови производи пре стављања у промет буду обележени контролним акцизним маркицама, казниће се затвором од шест месеци до три године.

Предузетнику се за кривично дело из ст. 1. и 2. овог члана изриче и мера безбедности забране вршења позива, делатности или дужности од једне године до пет година.

Одговорном лицу у правном лицу се за кривично дело из ст. 1. и 2. овог члана изриче и мера безбедности забране вршења позива, односно дужности у трајању од једне године до пет година.

Имовинска корист остварена кривичним делом одузеће се.

Глава друга

ПОРЕСКИ ПРЕКРШАЈИ

Неблаговремено подношење пореске пријаве

Члан 177.

Порески обвезник који не поднесе у прописаном року пореску пријаву казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 5% износа који је био дужан да плати да је у складу са законом утврдио порез у пореској пријави, односно по основу решења које би донела Пореска управа на основу те пријаве, а најмање у износу од 2.000 динара.

Новчана казна из става 1. овог члана изриче се за сваки започети месец, од месеца у којем је пореску пријаву требало поднети, до месеца подношења пореске пријаве.

Пријављивање мањих износа пореза

Члан 178.

Ако је износ пореза утврђен у пореској пријави мањи од износа који је требало утврдити у складу са законом, порески обвезник казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 10% разлике ова два износа.

Ако је разлика из става 1. овог члана већа од 25% износа који је требало да буде утврђен у пореској пријави, порески обвезник ће се казнити новчаном казном у висини од 50% те разлике.

Ако разлика из става 1. овог члана не прелази 25% износа који је требало да буде утврђен у пореској пријави, али је већа од 500.000 динара, порески обвезник ће се казнити новчаном казном у висини од 50% те разлике, али највише 400.000 динара.

Порески прекршаји пореских обвезника - правних лица и предузетника

Члан 179.

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) Пореској управи не поднесе, или не поднесе у прописаном року пријаву за регистрацију (члан 25. тачка 1), члан 27. и члан 28. став 7);
- 2) на захтев Пореске управе не достави, или не достави у одређеном року, пословне књиге и евиденције које са њим повезана нерезидентна лица воде у иностранству, Аутономној покрајини Косово и Метохија или у Републици Црној Гори, односно оверене преписе или оверене преводе тих књига и евиденција (члан 37. ст. 3–5);
- 3) не поднесе у прописаним случајевима, односно у прописаним роковима, информативну пореску пријаву, или у њој наведе нетачне податке (члан 42);
- 4) на захтев Пореске управе не достави, или не достави на означено место на увид и проверу пословне књиге и евиденције, пословну документацију и друге исправе (члан 25. тачка 3) и члан 44);
- 5) не допусти да се обави увиђај на ствари, просторији или земљишту, односно да се кроз њих или преко њих пређе ради увиђаја (чл. 49. и 50);
- 6) омета спровођење принудне наплате, или ако се не удаљи са места на којем се спроводи принудна наплата и настави њено ометање, или ако одбије да ствари које поседује учини

доступним за потребе спровођења принудне наплате (члан 89. став 7. и члан 90. став 4);

- 7) на захтев пореских извршитеља не преда ствар пореског обвезника која се код њега налази, а не плати пореску обавезу пореског обвезника уместо предаје ствари (члан 103. став 1);
- 8) онемогућава пореском инспектору, односно пореском извршитељу да уђе на земљиште и у просторије у којима обавља делатност, а по одобрењу суда и у стан ради подвргавања контроли, односно спровођења принудне наплате (члан 25. тачка 7) и члан 125. став 4);
- 9) код њега запослено лице омета овлашћеног службеника Пореске управе – пореског инспектора да привремено запечати пословни или складишни простор у поступку теренске контроле, да обави принудну наплату или другу законом утврђену дужност (члан 126. став 2);
- 10) на захтев Пореске управе, односно пореског инспектора, не поднесе документацију, или не пружи информације и обавештења, или не да изјаве које су од утицаја на утврђивање чињеничног стања битног за опорезивање (члан 25. тачка 3), члан 121. став 1. и члан 127. став 1);
- 11) пореском инспектору у поступку теренске контроле не омогући увид у стање робе, односно у пословне књиге, евиденције и другу документацију или исправе, или ако то у његово име не учини од њега одређено или код њега запослено лице или друго лице (члан 127. ст. 2, 3. и 7);
- 12) код њега запослено лице онемогућава пореског инспектора у спровођењу мере одузимања робе или одузимања документације у току пореске контроле (члан 130. и члан 132. став 3. тачка 4);
- 13) отуђи ствари за које је порески инспектор изрекао меру привремене забране отуђења (члан 132. став 3. тачка 5);
- 14) у поступку прикупљања обавештења не поступи по захтеву Пореске полиције (члан 135. став 3).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не обавести, или не обавести у прописаном року Пореску управу о лицу које је, као нерезидент, опуномоћило за извршавање послова у вези са пореским обавезама (члан 14. став 2);

- 2) не обавести, или не обавести у прописаном року Пореску управу о отварању или затварању рачуна код носиоца платног промета у Аутономној покрајини Косово и Метохија, Републици Црној Гори или у иностранству (члан 25. тачка 8);
- 3) за податке које обрађује средствима за аутоматску обраду података не обезбеди, на захтев Пореске управе, извод података на медију који Пореска управа назначи, или ако Пореској управи не омогући потпуни увид у рачуноводствени систем кроз документацију, а када је неопходно и кроз приступ хардверу и софтверу (члан 37. став 6);
- 4) се, на захтев Пореске управе, не одазове на позив ради појашњења, или не пружи податке и информације неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за опорезивање (члан 45. и члан 47. став 2);
- 5) не поступи по решењу о принудној наплати из неновчаног потраживања пореског обвезника и Пореској управи не преда ствари које дугује пореском обвезнику (члан 97. став 2);
- 6) Пореској управи не достави или не достави у прописаном року податке о хартијама од вредности пореског обвезника које код себе чува, са проценом њихове вредности, или ако у прописаном року не прода те хартије од вредности или их не прода под најбољим условима на тржишту, или ако остварена средства по одбитку прописане провизије и трошкова не уплати на рачун Пореске управе (члан 98. ст. 3–5);
- 7) ствар обухваћену излучном тужбом која му је остављена на чување не сачува у непромењеном стању до окончања спора по излучној тужби (члан 102. став 4);
- 8) не изврши или не изврши у прописаном року решење о принудној наплати на заради и другим сталним новчаним примањима пореског обвезника, односно ако не изврши решење о наплати пореског дуга обвезника из сопствених средстава у складу са законом (члан 189. ст. 8. и 9).

За прекршај из става 4. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 2.500 до 10.000 динара.

За прекршај из става 4. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 25.000 до 100.000 динара.

Новчаном казном од 25.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) Пореској управи не пријави све касније измене података у пријави за регистрацију, или ако пријави нетачне измене података (члан 25. тачка 1);
- 2) приликом подношења пореске пријаве или другог прописаног акта на прописаном месту не унесе свој ПИБ (члан 26. став 3);

- 3) у пореску пријаву не унесе ПИБ пореског саветника, или је поднесе непотписану од тог лица, ако је то лице припремило пријаву или њен део (члан 38. став 6);
- 4) не поступи по налогу Пореске управе да учествује у поступку канцеларијске контроле или да пружи тражена објашњења (члан 25. тачка 9) и члан 121. став 1);
- 5) не стави на располагање одговарајуће место за рад пореских инспектора у поступку теренске контроле (члан 125. ст. 1. и 2);
- 6) не буде присутан током теренске контроле, или одбије да учествује у поступку теренске контроле, у складу са овим законом (члан 25. тачка 9) и члан 127).

За прекршај из става 7. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 1.250 до 5.000 динара.

За прекршај из става 7. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 12.500 до 50.000 динара.

Порески прекршаји пореских обвезника - физичких лица

Члан 180.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, које није предузетник ако:

- 1) не обавести, или не обавести у прописаном року Пореску управу о лицу које је, као нерезидент, опуномоћило за извршавање послова у вези са пореским обавезама (члан 14. став 2);
- 2) Пореској управи не поднесе, или не поднесе у прописаном року пријаву за регистрацију, ако у пријави за регистрацију наведе нетачне податке, или ако не пријави све касније измене података у тој пријави, или ако пријави нетачне измене података (члан 25. тачка 1);
- 3) омета или спречава овлашћеног службеника Пореске управе у обављању законом утврђене дужности у пореском поступку (члан 25. тачка 7);
- 4) не обавести, или не обавести у прописаном року Пореску управу о отварању или затварању рачуна код носиоца платног промета у Аутономној покрајини Косово и Метохија, Републици Црној Гори или у иностранству (члан 25. тачка 8);
- 5) приликом подношења пореске пријаве или другог прописаног акта на прописаном месту не унесе свој ПИБ (члан 26. став 3);

- 6) Пореској управи не поднесе, или не поднесе у законском или додатном року пореску пријаву, или ако је поднесе непотписану, или у пријаву унесе нетачне податке, а не исправи их у прописаном року, или је поднесе без потребне документације и доказа од значаја за утврђивање пореза (члан 25. тачка 2), члан 38. ст. 2, 3. и 5. и члан 40. став 1);
- 7) на захтев Пореске управе, не достави или не достави на означено место на увид и проверу исправе од значаја за опорезивање (члан 44);
- 8) се, на захтев Пореске управе, не одазове на позив ради појашњења, или не пружи податке и информације неопходне за утврђивање чињеничног стања од значаја за опорезивање (члан 45. и члан 47. став 2);
- 9) не допусти да се обави увиђај на ствари, просторији или земљишту, односно да се кроз њих или преко њих пређе ради увиђаја (чл. 49. и 50);
- 10) омета спровођење принудне наплате, или ако се не удаљи са места на коме се спроводи принудна наплата и настави њено ометање, или ако одбије да ствари које поседује учини доступним за потребе спровођења принудне наплате (члан 89. став 7. и члан 90. став 4);
- 11) не поступи по решењу о принудној наплати из неновчаног потраживања пореског обвезника и Пореској управи не преда ствари које дугује пореском обвезнику (члан 97. став 2);
- 12) ствар обухваћену излучном тужбом која му је остављена на чување не сачува у непромењеном стању до окончања спора по излучној тужби (члан 102. став 4);
- 13) на захтев пореских извршитеља не преда ствар пореског обвезника која се код њега налази, а не плати пореску обавезу пореског обвезника уместо предаје ствари (члан 103. став 1);
- 14) не поступи по налогу Пореске управе да учествује у поступку канцеларијске контроле или да пружи тражена објашњења (члан 25. тачка 9) и члан 121. став 1);
- 15) не стави на располагање одговарајуће место за рад пореских инспектора у поступку теренске контроле (члан 125. ст. 1. и 2);
- 16) не омогући пореском инспектору да уђе на земљиште и у просторије у којима обавља делатност, а по одобрењу суда и у стан, ради подвргавања контроли (члан 125. став 4);
- 17) не буде присутан током теренске контроле, или одбије да учествује у поступку теренске контроле, у складу са овим законом (члан 25. тачка 9) и члан 127);

- 18) на захтев Пореске управе, односно пореског инспектора, не поднесе документацију или не пружи информације и обавештења, или не да изјаве од утицаја на утврђивање чињеничног стања битног за опорезивање (члан 25. тачка 3), члан 121. став 1. и члан 127. став 1);
- 19) пореском инспектору у поступку теренске контроле не омогући увид у стање робе, односно у документацију или исправе, а не одреди лице које ће то учинити у његово име (члан 127. ст. 2. и 3);
- 20) онемогућава пореског инспектора у спровођењу мере одузимања робе или одузимања документације у току пореске контроле (члан 130. и члан 132. став 3. тачка 4);
- 21) у поступку прикупљања обавештења не поступи по захтеву Пореске полиције (члан 135. став 3).

Порески прекршаји пореских посредника и других пореских дужника

Члан 181.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у:

- 1) суду, органу локалне самоуправе, адвокатској комори, професионалном удружењу, као и у другом органу или организацији надлежним за упис у одговарајући регистар, ако Пореској управи не достави, или не достави у предвиђеном року прописано обавештење (члан 29. ст. 1. и 2. и члан 184);
- 2) управном, односно судском органу који води евиденције или доноси одлуке о месту пребивалишта, рођењу или смрти физичког лица, односно проглашењу несталог лица за умрло, ако Пореску управу не обавести, или не обавести у прописаном року о подацима од значаја за утврђивање пореза (члан 29. став 3);
- 3) носиоцу платног промета, ако правном лицу, предузетнику или физичком лицу отвори рачун без поднетог доказа о извршеној регистрацији (члан 30. став 1);
- 4) Пореској управи, односно код носиоца правног промета, ако не изврши, односно не изврши у прописаном року, или уз припадајућу камату повраћај више или погрешно плаћеног пореза и споредних пореских давања, односно пореску рефакцију (члан 65. став 3);
- 5) носиоцу платног промета, ако налог пореског обвезника за пренос средстава на уплатне рачуне јавних прихода не изврши у прописаном року или на прописани начин (сукцесивно – према приливу средстава) или првенствено у односу на остале налоге тог лица (члан 69. ст. 2–4);

- 6) органу надлежном за вођење заложног регистра покретних ствари, регистра непокретности, односно регистра блокираних рачуна, ако не упише заложно право пореског повериоца у прописаном року (члан 87. став 5. и члан 188. ст. 2. и 4);
- 7) органу надлежном за вођење регистра непокретности, ако не достави, или не достави у прописаном року, Пореској управи тражени извод из јавних књига о непокретностима које су својина пореског обвезника и извештај да ли је уписана хипотека другог повериоца (члан 90. став 3);
- 8) носиоцу платног промета, ако принудну наплату из новчаних средстава пореског обвезника не врши у складу са законом, или ако не изврши решење о наплати пореског дуга обвезника наплатом из средстава тог носиоца платног промета у складу са законом (члан 95. ст. 2. и 3);
- 9) банци или другом правном лицу, код којег се чувају хартије од вредности пореског обвезника, ако Пореској управи не достави или не достави у прописаном року податке о тим хартијама од вредности са проценом њихове вредности, односно ако у прописаном року не прода те хартије од вредности или их не прода под најбољим условима на тржишту, или ако остварена средства по одбитку прописане провизије и трошкова не уплати на рачун Пореске управе (члан 98. ст. 3–5);
- 10) носиоцу платног промета, ако не поступи по решењу Пореске управе о забрани располагања средствима на рачуну пореског обвезника (члан 132. став 3. тачка 1);
- 11) државном органу и организацији, органу територијалне аутономије и локалне самоуправе, ако Пореској управи не достави чињенице које је дознало обављајући послове из свог делокруга, а које указују на могућност да пореска обавеза није испуњена (члан 158);
- 12) носиоцу платног промета, ако не обустави, или не обустави у прописаном року све трансакције преко рачуна правног лица, предузетника или физичког лица који нису доставили доказ о извршеној регистрацији (члан 185. став 2);
- 13) носиоцу платног промета, ако не поступи по решењу о принудној наплати из новчаних потраживања пореског обвезника и не изврши пренос средстава са рачуна његовог дужника на прописани уплатни рачун јавних прихода, односно ако не изврши решење о принудној наплати дугованог износа непосредно из средстава тог носиоца платног промета у складу са законом (члан 189).

Прекршаји одговорних лица у Пореској управи

Члан 182.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у организационој јединици Пореске управе ако:

- 1) пореском обвезнику ускрати бесплатне информације о пореским прописима или основну правну помоћ, ако је порески обвезник неук (члан 24. став 1. тачка 1);
- 2) пореском обвезнику ускрати увид у податке о утврђивању и наплати пореза који се о њему воде код Пореске управе или, на захтев пореског обвезника, не измени непотпуне, односно нетачне податке о пореском обвезнику (члан 24. став 1. тачка 6).

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај службено лице Пореске управе ако:

- 1) се у пореском поступку не опходи према пореском обвезнику са поштовањем и уважавањем (члан 24. став 1. тачка 3);
- 2) онемогућава пореског обвезника да буде присутан током пореске контроле, у складу са овим законом (члан 24. став 1. тачка 10).

Део осми

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Регистрација пореских обвезника

Члан 183.

Пореска управа извршиће регистрацију пореских обвезника у року од годину дана од дана почетка примене овог закона.

Достављање података о извршеном упису у регистар Пореској управи

Члан 184.

Суд, орган, односно организација из члана 29. ст. 1–3. овог закона дужни су да, у складу са актом из члана 29. став 4. овог закона, доставе Пореској управи податке о лицима уписаним у регистар, односно друге податке од значаја за утврђивање пореза, са стањем на дан почетка примене овог закона.

Обавезе носиоца платног промета у вези са имаоцима рачуна

Члан 185.

Носилац платног промета дужан је да од правног лица, предузетника и физичког лица, који код њега на дан почетка примене овог закона има отворен рачун, захтева да у року од 15 дана од дана доделе ПИБ-а достави доказ о извршеној регистрацији.

Ако правно лице, предузетник или физичко лице из става 1. овог члана не доставе доказ о извршеној регистрацији у року из става 1. овог члана, носилац платног промета дужан је да наредног дана по истеку тога рока обустави све трансакције преко њихових рачуна и да о томе одмах обавести Пореску управу.

Ако је на дан почетка примене овог закона рачун пореског обвезника блокиран због доспелих, а неплаћених пореза и споредних пореских давања, блокада се преноси на све рачуне које тај порески обвезник има у складу са Законом о платном промету из члана 69. став 2. овог закона.

Пријава за евиденцију имовине

Члан 186.

Порески обвезник, физичко лице и предузетник, дужан је да у року од шест месеци од дана почетка примене овог закона поднесе Пореској управи пријаву за евиденцију укупне имовине у земљи и иностранству, ако је њена вредност већа од 20.000.000 динара.

Имовину, у смислу става 1. овог члана, чине:

- 1) непокретности (стан, кућа, пословна зграда и просторије, гаража, земљиште и др.);
- 2) акције или удели у правном лицу;
- 3) опрема за обављање самосталне делатности;
- 4) моторна возила, пловила и ваздухоплови;
- 5) уметнички предмети;
- 6) штедни улози и готов новац;
- 7) друга имовинска права.

У пријаву за евиденцију имовине уносе се и подаци о имовини повезаних лица.

Порески обвезник, физичко лице и предузетник, чија је имовина из ст. 1. и 2. овог члана већа од 10.000.000 динара, али не прелази 20.000.000 динара, може да поднесе пријаву за евиденцију имовине.

Пореска управа ће, у складу са чланом 60. став 3. овог закона, проценити вредност имовине исказане у пријави за евиденцију имовине и у року од три месеца од истека рока из става 1. овог члана доставити пореском обвезнику решење о процени.

Пријава за евиденцију имовине служи искључиво за спровођење унакрсне процене пореске основице из члана 59. овог закона по истеку рока из става 5. овог члана.

Унакрсна процена примениће се на разлику између вредности имовине утврђене у пореској контроли и процењене вредности имовине на начин из става 6. овог члана.

Ако порески обвезник из става 1. овог члана не поднесе пријаву за евиденцију имовине, унакрсна процена примениће се на његову целокупну имовину.

Облик и садржину пријаве за евиденцију имовине прописује министар.

**Заложно право Републике до доношења и почетка
примене закона којим се уређује заложно право на
покретним стварима уписаним у регистар**

Члан 187.

Принудна наплата пореза и споредних пореских давања има првенство у односу на остале обавезе пореског обвезника и потраживања других лица до доношења и почетка примене закона којим се уређује заложно право на покретним стварима уписаним у регистар.

До доношења и почетка примене закона из става 1. овог члана, заложно право Републике на непокретностима и потраживањима пореског обвезника установљава се уписом у регистар непокретности, односно блокираних рачуна, а на покретним стварима пописом.

Пописана покретна ствар на којој је установљено заложно право Републике плени се у моменту пописа.

Пописана покретна ствар из става 3. овог члана може се, изузетно, оставити на чување пореском обвезнику до дана продаје, ако то налажу захтеви економичности поступка принудне наплате, с тим што ће се на њој видно назначити да је узета у попис и да на њој Република има заложно право.

**Прелазни режим установљавања заложног права
Републике**

Члан 188.

Од дана почетка примене закона којим се уређује заложно право на покретним стварима уписаним у регистар до 31. децембра 2003.

године, Република има првенствено право намирена на покретним стварима и новчаним потраживањима пореског обвезника, без уписа заложног права у одговарајући регистар залогa.

Заложна права на покретним стварима и новчаним потраживањима пореског обвезника установљена до дана почетка примене овог закона, на начин из члана 187. став 2. овог закона, уписују се у одговарајући регистар залогa приоритетно под првим даном почетка рада тог регистра.

Пореска управа дужна је, да би остварила приоритетно заложно право, да достави захтев за упис заложних права из става 2. овог члана до 30. јуна 2003. године.

Заложна права из става 2. овог члана, установљена на начин из члана 187. став 2. овог закона у току 2003. године, уписаће се у одговарајући регистар залогa приоритетно под првим даном почетка рада тог регистра.

Пореска управа дужна је, да би остварила приоритетно заложно право, да достави захтев за упис заложних права из става 4. овог члана до 31. децембра 2003. године.

До 31. децембра 2004. године Република има првенствено право намирена из новчаних средстава на рачуну пореског обвезника, без уписа заложног права у одговарајући регистар залогa.

Прелазни режим принудне наплате из новчаних потраживања

Члан 189.

До 31. децембра 2003. године заложно право Републике на новчаним потраживањима пореског обвезника установљава се даном достављања решења из члана 92. став 2. овог закона дужнику пореског обвезника.

Принудна наплата пореза и споредних пореских давања из новчаних потраживања може се извршити када Пореска управа у поступку утврди да такво потраживање није спорно и да је доспело за наплату.

Решењем о принудној наплати пореза из новчаних потраживања потраживање из става 1. овог члана плени се и налаже се дужнику пореског обвезника да свој дуг по том потраживању уплати на одговарајући уплатни рачун јавних прихода, до износа који порески обвезник дугује по основу пореза и споредних пореских давања.

На решење из става 2. овог члана дужник пореског обвезника може изјавити приговор у року од три дана од дана достављања решења.

Дужник пореског обвезника дужан је да у року од три дана по истеку рока за приговор, односно од дана пријема решења по приговору, ако приговор није уважен, изврши уплату заплењеног потраживања из става 2. овог члана.

Ако дужник пореског обвезника не поступи на начин прописан у ставу 4. овог члана, принудна наплата се врши из новчаних средстава са његовог рачуна, у складу са одредбама члана 95. овог закона.

Ако потраживање пореског обвезника према његовом дужнику није доспело, Пореска управа налаже уплату у смислу става 3. овог члана, по доспелости потраживања.

Принудна наплата на заради и другим сталним новчаним примањима пореског обвезника врши се на основу решења из члана 92. став 2. овог закона, којим се ставља забрана на одређеном делу тих примања и налаже исплатиоцу да дуговани износ пореза и споредних пореских давања, почев од прве исплате, пренесе на одговарајући уплатни рачун јавних прихода.

Ако исплатилац не поступи по решењу из става 8. овог члана, наплата дуговог износа пореза и споредних пореских давања врши се непосредно из средстава која се налазе на рачуну исплатиоца, у складу са одредбама члана 95. овог закона.

Прелазни режим принудне наплате из неновчаних потраживања

Члан 190.

До 31. децембра 2003. године заложно право Републике на неновчаним потраживањима пореског обвезника установљава се даном достављања решења из члана 92. став 2. овог закона дужнику пореског обвезника.

Принудна наплата пореза и споредних пореских давања може се извршити из неновчаног потраживања пореског обвезника када Пореска управа у поступку утврди да то потраживање није спорно и да је доспело за наплату.

Решењем о принудној наплати из члана 92. став 2. овог закона ставља се забрана на неновчано потраживање пореског обвезника и налаже његовом дужнику да дуговане ствари преда Пореској управи, која ће их пописати, проценити, запленили и продати у складу са одредбама члана 89. и чл. 99–104. овог закона.

Ако се заплењено потраживање односи на предају непокретности, принудна наплата се спроводи у складу са одредбама чл. 105–111. овог закона.

**Преузимање запослених, постављених лица, предмета,
архиве, опреме и средстава за рад Републичке управе
јавних прихода**

Члан 191.

Даном почетка примене овог закона Министарство финансија и економије преузеће запослене и постављена лица Републичке управе јавних прихода, као и предмете, архиву, опрему и средства за рад.

Престанак важења одредаба одређених закона

Члан 192.

Даном почетка примене овог закона престају да важе:

- 1) Закон о контроли, утврђивању и наплати јавних прихода ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 20/93, 37/93, 39/93, 53/93, 67/93, 45/94, 52/96, 42/98, 18/99, 33/99, 52/2000 и 34/2001);
- 2) чл. 125г, 136. и 138–144. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 52/96, 46/98 и 29/2001);
- 3) чл. 108с и 108ћ–108ч Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/2001 и 18/2002);
- 4) чл. 27ј, 27ј–1, 27к и 27љ–27р Закона о запошљавању и остваривању права незапослених лица ("Службени гласник РС", бр. 22/92, 73/92, 82/92, 56/93, 67/93, 34/94, 52/96, 46/98 и 29/2001);
- 5) члан 90, члан 108. став 1, члан 117. став 2, чл. 120–156. и 163–165, члан 166. став 1. тач. 3) и 4), члан 167. став 1. тач. 13) и 14), члан 168. став 1. тач. 4)–6), члан 169. тач. 3) и 4), члан 170. тач. 1) и 3) и члан 172. Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", број 24/2001);
- 6) чл. 72, 73, 77–110. и 114. Закона о порезу на добит предузећа ("Службени гласник РС", број 25/2001);
- 7) чл. 27, 28, 35, 36, 38. и 46. Закона о акцизама ("Службени гласник РС", бр. 22/2001 и 73/2001);
- 8) чл. 29–31, 40, 41, 43. и 55. Закона о порезу на промет ("Службени гласник РС", бр. 22/2001 и 73/2001);
- 9) члан 41. Закона о порезима на имовину ("Службени гласник РС", број 26/2001);
- 10) у члану 53. став 1. тачка 3) и члану 54. Закона о условима за обављање промета робе, вршење услуга у промету и

инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 39/96, 20/97, 46/98 и 34/2001) део којим се уређују новчане казне за прекршај из члана 7а и члана 53. став 1. тачка 3) тог закона;

11) члан 23. тачка 2) и члан 25. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", број 27/2002);

12) у члану 139. став 1. тачка 3) Кривичног закона Републике Србије ("Службени гласник СРС", бр. 26/77, 28/77, 43/77, 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 и 21/90 и "Службени гласник РС", бр. 16/90, 26/91, 75/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/2002 и 11/2002) део којим се прописује казна за кривично дело злоупотребе овлашћења у привреди за одговорно лице у предузећу или другој организацији која врши привредну делатност које, у вези са извршењем пореских обавеза или у вези са плаћањем других дажбина, ускрати средства која представљају јавни приход и члан 154. тог закона.

Ступање на снагу Закона

Члан 193.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јануара 2003. године.